

ZARZĄD WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

**SPRAWOZDANIE
z realizacji
PLANU GOSPODARKI ODPADAMI
DLA WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO**

za okres od 16 czerwca 2003 r. do 31 grudnia 2006 r.

Lublin 2007

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	6
2. PODSTAWA PRAWNA I METODYKA PRZYGOTOWANIA SPRAWOZDANIA Z REALIZACJI PLANU GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO	6
3. REALIZACJA ZAŁOŻONYCH CELÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ W GOSPODARCE ODPADAMI W WOJEWÓDZTWIE LUBELSKIM	48
3.1. Plany gospodarki odpadami	48
3.2. Gospodarka odpadami z sektora komunalnego.....	48
3.2.1. Odpady komunalne	50
3.2.1.1. Realizacja postawionych celów.....	50
3.2.1.2. Realizacja kierunków działań.....	62
3.2.1.3. Działania zmierzające do zapobiegania i minimalizacji powstawania odpadów	65
3.2.1.4. Realizacja założeń w stosunku do budowy zakładów zagospodarowania odpadów...	65
3.2.1.5. Składowiska odpadów komunalnych	71
3.2.1.6. Termiczne unieszkodliwianie odpadów	72
3.2.1.7. Realizacja założeń dotyczących modernizacji składowisk	72
3.2.1.8. Realizacja założeń dotyczących likwidacji tzw. „dzikich wysypisk”	73
3.2.1.9. Realizacja założeń dotyczących zamykania i rekultywacji składowisk.....	73
3.2.1.10. Realizacja założeń dotyczących monitoringu składowisk.....	74
3.2.2. Komunalne osady ściekowe.....	74
2.2.2.1. Informacja o ilości odpadów wytworzonych w oczyszczalniach ścieków.....	74
2.2.2.2. Realizacja postawionych celów i kierunków działań.....	75
3.3. Gospodarka odpadami z sektora gospodarczego	76
3.3.1. Informacja o ilości wytworzonych odpadów	76
3.3.2. Realizacja postawionych celów	77
4. STAN I OCENA WYKONANIA ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I NIEINWESTYCYJNYCH...	80
5. PODSUMOWANIE	80

SPIS TABEL

Tab. 2.2. Bilans odpadów ulegających biodegradacji w woj. lubelskim w latach 2003 – 2006 (wyliczenia własne przy uwzględnieniu założeń Planu gospodarki odpadami, 2003 oraz danych z wojewódzkiej bazy danych i ankiet z gmin)	53
Tab. 2.3. Wielkości wprowadzonych na rynek krajowy opakowań i produktów, osiągnięte poziomy odzysku i recyklingu w latach 2003 - 2006 (dane Urzędu Marszałkowskiego).....	55
Tab. 2.4. Ilość odpadów komunalnych poddanych odzyskowi/recyklingowi i unieszkodliwianiu (tys.Mg/rok) (obliczenia wg danych WFOŚiGW, bazy danych o odpadach i ankiet z gmin)	60
Tab. 2.6. Bilans odpadów komunalnych w województwie lubelskim pod kątem sposobu postępowania z nimi (obliczenia własne) (tys. Mg).....	62
Tab. 2.7. Koszty poniesione na realizację wyznaczonych kierunków działań (obliczenia własne na podstawie powiatowych Sprawozdań z realizacji PGO).....	63
Tab. 2.8. Realizacja zadań inwestycyjnych budowy ZZO (na podstawie danych Urzędu Marszałkowskiego w tym danych z wojewódzkiej bazy danych o odpadach, Powiatowych sprawozdań z realizacji PGO i ankietyzacji).....	68
Tab. 2.9. Łączne moce przerobowe linii do segregacji odpadów i urządzeń do przekształcania odpadów ulegających biodegradacji (obliczenia własne na podstawie danych Urzędu Marszałkowskiego, w tym danych z wojewódzkiej bazy danych o odpadach oraz ankietyzacji)	70
Tab. 2.12. Bilans tzw. dzikich wysypisk wg informacji przekazanych przez gminy (ankiety).	73
Tab. 2.13. Ilość wytworzonych odpadów z oczyszczania ścieków (Mg/rok) (obliczenia własne na podstawie ankietyzacji).....	74

Tab. 2.14. Sposób postępowania z wytworzonymi odpadami z oczyszczania ścieków (Mg/rok) (obliczenia własne na podstawie ankietyzacji).....	75
Tab. 2.15. Ilość wytworzonych odpadów w sektorze gospodarczym w latach 2004-2005 (tys.MG/rok). (wg danych Urzędu Marszałkowskiego z wojewódzkiej bazy danych).....	35

SPIS RYSUNKÓW

Rys. 2.1. Ilość wytworzonych odpadów komunalnych w latach 2003 i 2004 (Plan, 2003; szacunki własne)	50
Rys. 2.2. Ilość mieszkańców objętych zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych (na podstawie ankietyzacji gmin)	52
Rys. 2.3. Ilość mieszkańców objętych zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych w zależności od typu terenu (wg danych z ankiet)	52
Rys. 2.8. Lokalizacja zrealizowanych, budowanych oraz planowanych zakładów zagospodarowania odpadów	67
Rys. 2.8a. Ilość funkcjonujących legalnych składowisk odpadów komunalnych w latach 2003-2006	31
Rys. 2.9. Gospodarka odpadami z sektora gospodarczego w latach 2004 - 2006 (wg WIOŚ)	78

ZAŁĄCZNIK

Sporządzony zgodnie z "Wytycznymi oraz wzorami sprawozdań z realizacji gminnych, powiatowych, wojewódzkich planów gospodarki odpadami"(Ministerstwo Środowiska)

Tabela 15. Zestawienie informacji o zrealizowanych przedsięwzięciach w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi w województwie w latach 2003-2006.....	44
Tabela 25. Zestawienie informacji o zrealizowanych przedsięwzięciach w zakresie gospodarki odpadami opakowaniowymi w województwie w latach 2003-2006.....	59
Tabela 26. Zestawienie informacji o zrealizowanych przedsięwzięciach w zakresie gospodarki odpadami w sektorze gospodarczym w województwie w latach 2003-2006.....	62
Tabela 27. Zestawienie informacji o realizowanych przedsięwzięciach w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi w województwie lubelskim.....	67

ZAŁĄCZNIK 1

Odzysk i unieszkodliwianie odpadów, stan formalno-prawny składowisk oraz realizacja zadań ujętych w Krajowym planie gospodarki odpadami i Planie gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego.

SPIS TABEL

1. Ilości i rodzaje odpadów komunalnych poddanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania na terenie województwa w latach 2004-2006.....	2
2. Ilości i rodzaje odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) poddanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania na terenie województwa w latach 2004-2006.....	2
3. Ilości i rodzaje odpadów komunalnych poddanych poszczególnym procesom odzysku na terenie województwa w latach 2004-2006.....	6
4. Ilości i rodzaje odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) poddanych poszczególnym procesom odzysku na terenie województwa w latach 2004-2006.....	6
5. Karty składowisk odpadów- stan na 31 grudnia 2006r. (Załącznik 2).	
6. Zestawienie informacji na temat stanu formalno-prawnego czynnych składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których są składowane odpady komunalne na terenie województwa – stan na dzień 31 grudnia 2006r.	
Powiat bialski.....	11
Powiat biłgorajski.....	15
Powiat chełmski.....	19
Powiat hrubieszowski.....	25
Powiat janowski.....	29
Powiat krasnostawski.....	31
Powiat kraśnicki.....	33
Powiat lubartowski.....	35
Powiat lubelski.....	39
Powiat łukowski.....	43
Powiat opolski.....	47
Powiat puławski.....	49
Powiat łęczyński.....	53
Powiat świdnicki.....	53
Powiat parczewski.....	55
Powiat rycki.....	59
Powiat radzyński.....	61
Powiat tomaszowski.....	63
Powiat włodawski.....	69
Powiat zamojski.....	73
7. Zestawienie informacji na temat stanu formalno-prawnego czynnych składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których nie są składowane odpady komunalne na terenie województwa – stan na dzień 31 grudnia 2006r.....	75
8. Zestawienie informacji na temat stanu formalno-prawnego czynnych składowisk odpadów niebezpiecznych na terenie województwa – stan na dzień 31 grudnia 2006r.....	77
9. Zestawienie informacji na temat stanu formalno-prawnego czynnych składowisk odpadów obojętnych na terenie województwa-(brak tabeli, nie ma składowiska odpadów obojętnych na terenie województwa lubelskiego)	
10. Zestawienie składowisk odpadów będących w trakcie rekultywacji na terenie województwa – stan na 31 grudnia 2006r.....	79
11. Zestawienie składowisk odpadów będących w trakcie monitoringu po zakończeniu rekultywacji na terenie województwa – stan na 31 grudnia 2006 r.....	80

12. Zestawienie składowisk odpadów po okresie monitorowania na terenie województwa (brak tabeli, na terenie województwa lubelskiego nie ma składowisk będących po okresie monitorowania)	
13. Zestawienie nielegalnych składowisk odpadów na terenie województwa – stan na 31 grudnia 2006 r.....	82
14. Karty instalacji odzysku lub innego niż składowanie unieszkodliwiania odpadów- stan na 31 grudnia 2006r.-(Załącznik 2)	
15. Zestawienie informacji o zrealizowanych przedsięwzięciach w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi w województwie w latach 2003-2006.....	83
18. Przebieg procesu uchwalania powiatowych planów gospodarki odpadami województwie.....	99
19. Przebieg procesu uchwalania gminnych planów gospodarki odpadami w województwie. (stan na dzień 31 grudnia 2006 r.).....	100
20. Przebieg procesu uchwalania regulaminów utrzymania czystości i porządku w gminach na terenie województwa.....	104
21. Przebieg procesu określania i podawania do publicznej wiadomości wymagań, jakie powinny spełnić przedsiębiorcy ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości w gminach.....	108
22. Przebieg procesu występowania przez przedsiębiorców z wnioskiem o zmianę posiadanego zezwolenia na prowadzenie działalności na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości w gminach na terenie województwa.....	112
23. Przebieg procesu tworzenia ewidencji umów zawartych na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości w gminach na terenie województwa.....	123
24. Przebieg procesu przekazywania przez przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości wykazu właścicieli nieruchomości, z którymi mieli zawarte umowy na odbieranie odpadów komunalnych w dniu 13 października 2005 r.....	128
25. Zestawienie informacji o zrealizowanych przedsięwzięciach w zakresie gospodarki odpadami opakowaniowymi w województwie w latach 2003-2006.....	141
26. Zestawienie informacji o zrealizowanych przedsięwzięciach w zakresie gospodarki odpadami w sektorze gospodarczym w województwie w latach 2003-2006.....	144
27. Zestawienie informacji o realizowanych przedsięwzięciach w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi w województwie lubelskim.....	149
30. Koszty poniesione na realizację zadań określonych w wojewódzkim planie gospodarki odpadami w latach 2003-2006.-omówione w części opisowej dokumentu.	

ZAŁĄCZNIK 2

Karty składowisk odpadów oraz karty instalacji odzysku lub innego niż składowanie unieszkodliwiania odpadów -posegregowane wg powiatów, stan na dzień 31 grudnia 2006 roku.

Część 1

Powiaty: bialski, biłgorajski, chełmski, hrubieszowski, janowski.

Część 2

Powiaty: krasnostawski, kraśnicki, lubartowski, lubelski, łęczyński.

Część 3

Powiat: . łukowski, opolski, parczewski, puławski, radzyński

Część 4

Powiat: rycki, świdnicki, tomaszowski, włodawski, zamojski

1. WSTĘP

Sprawozdanie z realizacji Planu gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego za okres od 16 czerwca 2003 r. do 31 grudnia 2006 r. zostało opracowane przez pracowników Oddziału – Centrum Zarządzania Gospodarką Odpadami w Departamencie Rolnictwa i Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie.

W sprawozdaniu tym wykorzystano część materiałów ze *Sprawozdania z realizacji Planu gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego za okres od 16 czerwca 2003 r. do 16 czerwca 2005 r.* wykonanego w 2005 r. przez firmę Arcadis Ekokonrem Sp. z o.o. z Wrocławia.

2. PODSTAWA PRAWNA I METODYKA PRZYGOTOWANIA SPRAWOZDANIA Z REALIZACJI PLANU GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Plan gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego został przyjęty uchwałą Nr IX/134/03 przez Sejmik Województwa Lubelskiego w dniu 16 czerwca 2003 r.

Obowiązek sporządzania sprawozdania z wykonania planu gospodarki odpadami jest uregulowany w art. 14 ust. 12b i 13 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251 z późn. zm.). Art. 14 ust. 12b stanowi, iż sprawozdanie powinno obejmować okres dwóch lat kalendarzowych. W pierwotnym brzmieniu ustawy o odpadach art. 14 ust. 13 zawierał jedynie wymóg składania co 2 lata sprawozdań z realizacji planów gospodarki odpadami. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 175, poz. 1458, z późn. zm.) znowelizowała treść art. 14, doprecyzowując, iż chodzi o dwa lata kalendarzowe według stanu na dzień 31 grudnia roku kończącego ten okres, a zawarty w tejże ustawie przepis przejściowy (art. 9) wskazał jaki okres ma uwzględnić pierwsze sprawozdanie po wejściu w życie ustawy nowelizującej, a więc po 13 października 2005 r. Art. 9 ww. ustawy stanowi mianowicie, iż pierwsze sprawozdania z realizacji wojewódzkich, powiatowych i gminnych planów gospodarki odpadami po wejściu w życie ustawy obejmują okres od dnia uchwalenia planu do 31 grudnia 2006 r.

Oznacza to, że sprawozdanie, które ma obejmować okres do 31 grudnia 2006 r. powinno obejmować cały okres od uchwalenia planu gospodarki odpadami (bez względu na to, czy będzie to okres dłuższy, czy krótszy niż 2 lata).

Sprawozdaniem objęto zatem również okres, za który zostało już ono złożone czyli od 16 czerwca 2003 r. do 16 czerwca 2005 r.

Zgodnie z art. 14 ust. 12b ustawy o odpadach, kolejne sprawozdanie z realizacji planów gospodarki odpadami będą obejmowały okres dwóch lat kalendarzowych tj. od dnia 1 stycznia 2007 r. do 31 grudnia 2008 r. Natomiast zgodnie z art. 14 ust. 14 ww. ustawy, plany gospodarki odpadami podlegają aktualizacji nie rzadziej, niż co 4 lata. W związku z tym, sprawozdanie z realizacji planu gospodarki odpadami będzie obejmowało swym zakresem plan obowiązujący w danym okresie sprawozdawczym.

Ponieważ ustawa o odpadach nie określa wymagań, zakresu, formy i struktury sprawozdania z realizacji planu gospodarki odpadami, w związku z tym oparto się głównie na opracowaniu wykonanym na zlecenie Ministerstwa Środowiska *"Wytoczne oraz wzory sprawozdań z realizacji gminnych, powiatowych, wojewódzkich planów gospodarki odpadami"*

W sprawozdaniu wykorzystano następujące źródła danych:

1. Ankietyzację gmin za lata 2003-2006. Spośród rozesłanych ankiet do wszystkich gmin, odpowiedzi uzyskano od 192 gmin (89,7 %). W związku z tym, brakujące informacje uzyskano z innych źródeł (rozmowy telefoniczne z urzędami gmin i przedsiębiorcami, dane statystyczne, dane WIOŚ, dane i informacje Urzędu Marszałkowskiego, szacunki).
2. Dane Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego (w tym informacje z wojewódzkiej bazy danych o odpadach).
3. Dane o wielkości osiągniętych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i poużytkowych.
4. Informacje z „Raportu o stanie środowiska Województwa Lubelskiego w roku 2003” (WIOŚ, 2004), „Raportu o stanie środowiska Województwa Lubelskiego w roku 2004” (WIOŚ, 2005) oraz „Raportu o stanie środowiska Województwa Lubelskiego w roku 2005” (WIOŚ, 2006).
5. Rocznik statystyczny województwa lubelskiego. Urząd Statystyczny w Lublinie, Lublin, 2004.
6. Sprawozdanie z realizacji krajowego planu gospodarki odpadami za okres od 29 października 2002 r. do 29 października 2004 r. Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2005.
7. Informacje z Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie.
8. Informacje źródłowe z przedsiębiorstw.
9. Plan gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego. Lublin, 2003.

3. REALIZACJA ZAŁOŻONYCH CELÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ W GOSPODARCE ODPADAMI W WOJEWÓDZTWIE LUBELSKIM

3.1. Plany gospodarki odpadami

Zgodnie z art. 14 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251 z późn. zm.) gospodarka odpadami w poszczególnych jednostkach administracyjnych powinna być prowadzona zgodnie z uchwalonym planem gospodarki odpadami. Pierwsze plany gospodarki odpadami dla powiatów i gmin powinny być uchwalone w następujących terminach:

- Plany powiatowe – do dnia 31 grudnia 2003 r.
- Plany gminne – do dnia 30 czerwca 2004 r.

Stan i terminowość opracowania planów powiatowych i gminnych planów gospodarki odpadami w województwie lubelskim obrazuje tabela 18 i 19 (załącznik nr 1).

Wnioski:

1. Do dnia 31.12.2006 r., obowiązek posiadania uchwalonego planu gospodarki odpadami zrealizowały wszystkie powiaty oraz 185 gmin (88,5 %) z 209, które powinny opracować plany gminne.
2. Brak uchwalonych planów gospodarki może spowodować m.in. trudności z pozyskiwaniem środków na przedsięwzięcia związane z unieszkodliwianiem i odzyskiem odpadów (zgodnie z art. 16 ustawy o odpadach).

3.2. Gospodarka odpadami z sektora komunalnego

Cel długookresowy do roku 2014:

<i>Zminimalizowanie ilości wytwarzanych odpadów w sektorze komunalnym oraz wdrożenie nowoczesnych systemów ich odzysku i unieszkodliwiania</i>
--

W Planie gospodarki odpadami dla woj. lubelskiego, zgodnie z krajowym planem gospodarki odpadami (2002) założono systematyczny wzrost ilości wytwarzanych odpadów komunalnych (rys. 2.1.). Taka tendencja ma się utrzymywać pomimo działań mających na celu ograniczanie ilości wytwarzanych odpadów. Ponieważ w woj. lubelskim nie przeprowadzono kompleksowych badań dotyczących ilości wytwarzanych odpadów, analizę realizacji postawionego celu przeprowadzono na podstawie ilości odpadów zbieranych i poddawanych odzyskowi/unieszkodliwianiu.

Dane ankietowe uzyskane z gmin zweryfikowano uwzględniając:

- stopień objęcia mieszkańców zorganizowaną zbiórką odpadów (patrz niżej);
- szacowaną ilość odpadów organicznych, które na terenach wiejskich oraz miejskich z zabudową jednorodzinną poddawane są odzyskowi (karmienie zwierząt, kompostowanie).
- ilość odpadów opakowaniowych oraz baterii poddanych odzyskowi, recyklingowi i unieszkodliwianiu przez przedsiębiorców wprowadzających na rynek produkty w opakowaniach.

Na podstawie powyższych informacji wyliczono, że w województwie zebrano w latach 2004-2006 odpowiednio **409,83 tys. Mg**, **379,15 tys. Mg** i **370,25 tys. Mg** odpadów komunalnych zmieszanych (z gospodarstw domowych i infrastruktury). Wyliczenie powyższe wskazuje, że w roku 2006 zebrano od mieszkańców relatywnie mniej odpadów komunalnych zmieszanych niż w roku 2004 i 2005. Może to być spowodowane objęciem coraz większej ilości mieszkańców selektywną zbiórką odpadów oraz podnoszeniem świadomości społecznej obywateli, w szczególności w zakresie minimalizacji wytwarzanych odpadów oraz ich segregacji. Może to również powiązać z ubożeniem części społeczeństwa przejawiające się wytwarzaniem mniejszych ilości odpadów, spalaniem w piecach odpadów palnych oraz porzucaniem odpadów na dzikich wysypiskach. Podobną tendencję zanotowano w skali całego kraju (Sprawozdanie z realizacji krajowego planu gospodarki odpadami, 2005).

Ponieważ odpady te zebrano od 70 % mieszkańców w roku 2004, 73 % w roku 2005 i 80,5 % w 2006 roku (patrz rozdz. 3.2.1.1.) oznacza to, że przy zapewnieniu odbioru odpadów od wszystkich mieszkańców ilości te kształtowałyby się następująco:

w roku 2004 – 585,47 tys. Mg

w roku 2005 – 519,38 tys. Mg

w roku 2006 – 459,93 tys. Mg

W bilansie uwzględniono również szacowaną ilość odpadów organicznych, które na terenach wiejskich oraz miejskich z zabudową jednorodzinną poddawane są odzyskowi (karmienie zwierząt, kompostowanie). W wojewódzkim planie gospodarki odpadami oszacowano, że są to wielkości (odpowiednio): w 2004 roku 36,6 tys. Mg., 2005 roku 37 tys. i 37,1 tys. Mg w 2006 roku.

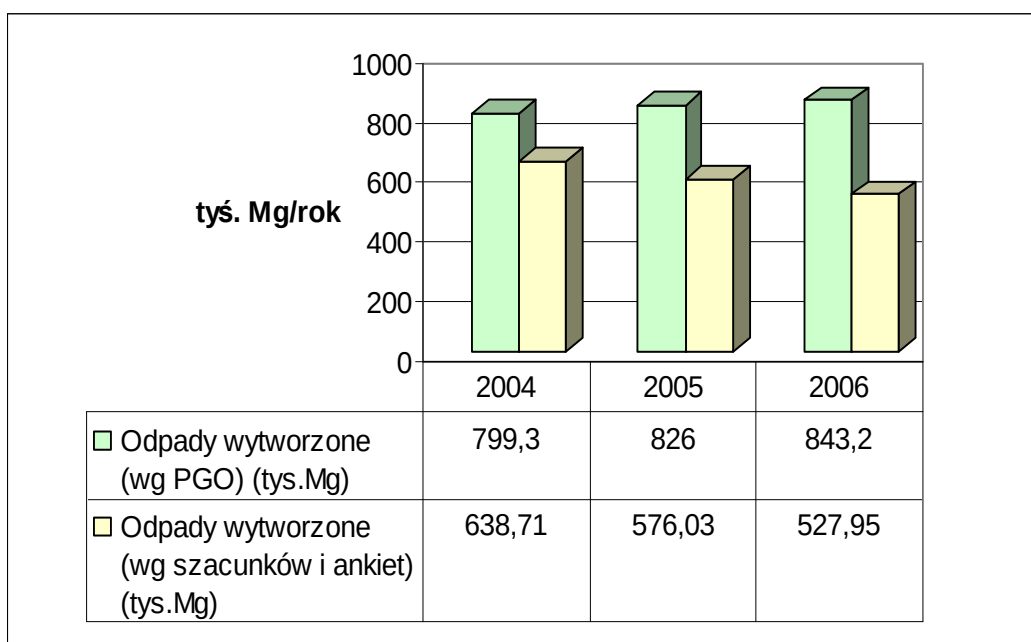
Po uwzględnieniu ilości zebranych selektywnie odpadów w gminach (surowce wtórne, odpady niebezpieczne tj: baterie, farmaceutyki, akumulatory, świetlówki, opakowania po środkach niebezpiecznych oraz inne typu wraki samochodowe, meble, sprzęt AGD i RTV, padłe zwierzęta) szacowana ilość wytwarzanych odpadów komunalnych wyniosła (rys. 2.1.):

w roku 2004 – **638,71 tys. Mg** (0,291 Mg/mieszkańca, rok)

w roku 2005 – **576,03 tys. Mg** (0,265 Mg/mieszkańca, rok)

w roku 2006 – **527,95 tys. Mg** (0,243 Mg/mieszkańca, rok)

Ilości te istotnie różnią się od przyjętych w planie gospodarki odpadami dla woj. lubelskiego. W roku 2004 różnica wyniosła 20,1% w 2005 –30,2 % i w 2006 roku –37,3 %. Różnice te obrazuje rysunek 2.1.

Rys. 2.1. Ilość wytworzonych odpadów komunalnych w latach 2004 - 2006
(Plan, 2003; szacunki na podstawie danych z ankiet i PGO)

Potwierdzeniem wątpliwości, co do wielkości przyjętych w planie gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego wskaźników prognostycznych za planem krajowym (zbyt duże wartości) jest wniosek ze Sprawozdania z realizacji krajowego planu gospodarki odpadami (2005). W sprawozdaniu oceniono, że wyliczone dla Polski prognozy są zawyżone w stosunku do rzeczywistych zmian.

Wnioski:

1. Przyjęte za krajowym planem gospodarki odpadami (2002) wskaźniki emisji odpadów są zbyt wysokie.
2. Przeprowadzone wyliczenia wskazują, że przy aktualizacji planu gospodarki odpadami dla woj. lubelskiego należy zweryfikować prognozę wytwarzanych odpadów komunalnych.
3. Zaobserwowane zmniejszenie się ilości odpadów zbieranych od mieszkańców województwa lubelskiego może świadczyć o tym, że wzrasta ilość odpadów trafiających do środowiska w sposób niekontrolowany.

3.2.1. Odpady komunalne

3.2.1.1. Realizacja postawionych celów

Dla gospodarki odpadami komunalnymi, do roku 2006 postawiono do realizacji następujące cele:

1. Objęcie zorganizowaną zbiórką odpadów wszystkich mieszkańców województwa.
2. Skierowanie w roku 2006 na składowiska do 83% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (w stosunku do roku 1995).
3. Osiągnięcie w roku 2006 zakładanych limitów odzysku i recyklingu poszczególnych odpadów:
 - opakowania z papieru i tektury: 45% recyklingu,
 - opakowania ze szkła: 35% recyklingu,
 - opakowania z tworzyw sztucznych: 22% recyklingu,
 - opakowania metalowe: 35% recyklingu,
 - opakowania wielomateriałowe: 20% recyklingu,

- odpady wielkogabarytowe: 26% zebranych selektywnie
- odpady budowlane: 20% zebranych selektywnie
- odpady niebezpieczne (z grupy odpadów komunalnych): 22% zebranych selektywnie.

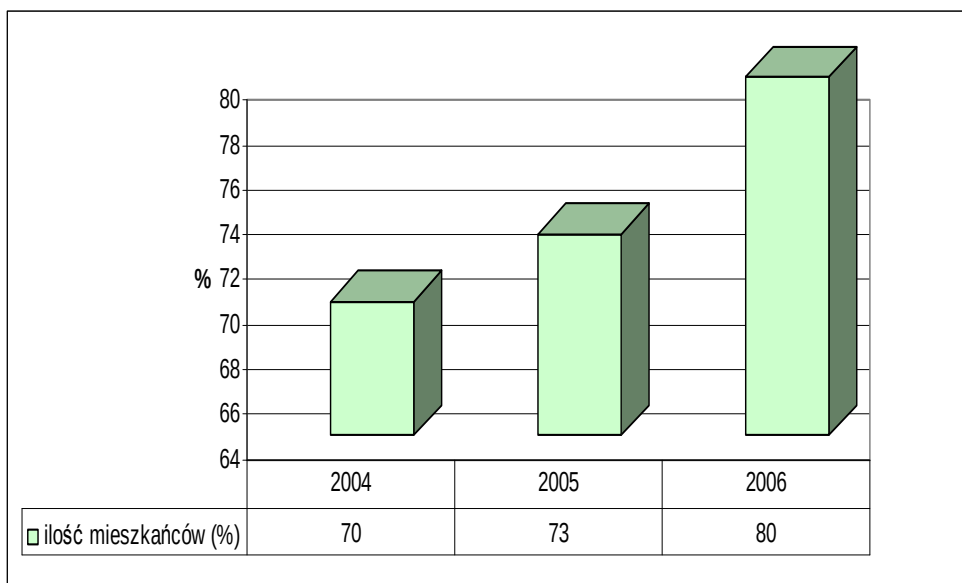
4. Deponowanie na składowiskach nie więcej niż 77% wytworzonych odpadów komunalnych.
Poniżej przeanalizowano realizację powyższych celów.

Objęcie do roku 2006 zorganizowaną zbiórką odpadów wszystkich mieszkańców województwa
W latach 2004 – 2006 zanotowano systematyczny wzrost liczby mieszkańców objętych zorganizowaną zbiórką odpadów Tab. 2.1. Aktualnie objętych jest nią ok. 80 % mieszkańców województwa lubelskiego (rys. 2.2.). Najlepiej w tym zakresie wygląda sytuacja w miastach, bowiem tam zbiórką odpadów objętych jest ok. 87,5 % mieszkańców, gdy tymczasem na terenach wiejskich ok. 70,5 %, a miejsko – wiejskich ok. 67 % (rys. 2.3.).

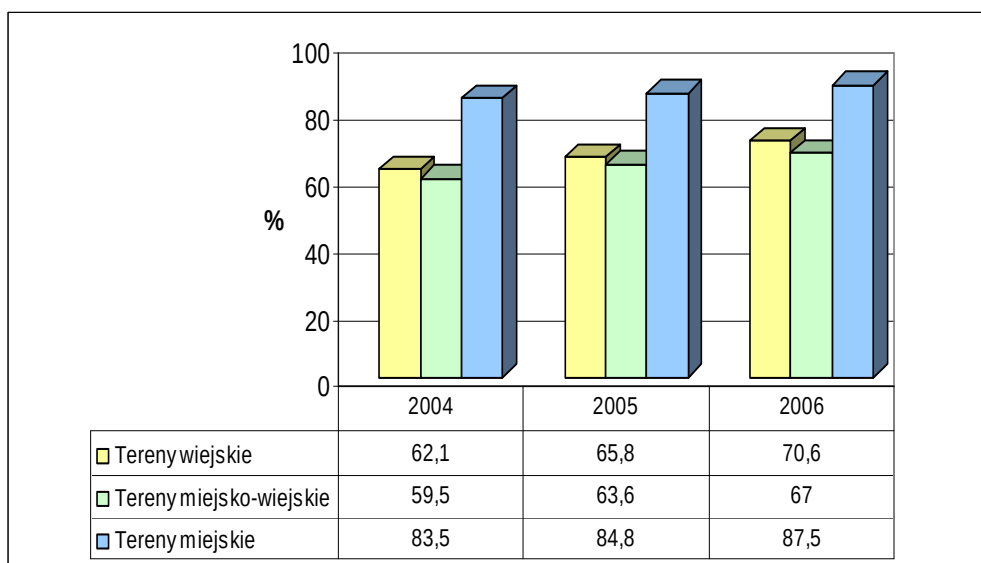
Tab.2.1. Objęcie mieszkańców zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych na terenie województwa lubelskiego w latach 2004-2006 (w %) (wg ankiet przesłanych przez gminy)

Nazwa powiatu, miasta	2004	2005	2006
Chełm	90	93	93
Zamość	100	100	100
Lublin	70	80	90
Biała Podlaska	100	100	100
białski	69	71	67*
biłgorajski	84	88	86*
chełmski	52	54	59
hrubieszowski	56	59	81*
janowski	57	66	74
krasnostawski	60	60	70*
kraśnicki	96	97	98*
lubartowski	75	78	83*
lubelski	51	55	61
łęczyński	66	75	96*
łukowski	51	55	64
opolski	95	97	98
parczewski	40	45	48
puławski	48	51	83*
radzyński	64	70	79
rycki	75	76	77
świdnicki	56	60	66
tomaszowski	55	57	82*
włodawski	87	88	93
zamojski	82	87	84*
Całe województwo	70,0	73,0	80.5

* dane z powiatowych sprawozdań z realizacji PGO, wg stanu na koniec 2006 roku.

Rys. 2.2. Ilość mieszkańców objętych zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych (na podstawie ankietyzacji gmin)

Rys. 2.3. Ilość mieszkańców objętych zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych w zależności od typu terenu (wg danych z ankiet)

Wniosek:

Osiągnięcie wskaźnika 100% obsługi w zakresie zorganizowanej zbiórki odpadów w roku 2006 okazało się niemożliwe. Liczba mieszkańców objętych zorganizowaną zbiórką odpadów okresie sprawozdawczym wzrosła z 70 % na 80,5 %.

Skierowanie w roku 2006 na składowiska do 83 % (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (w stosunku do roku 1995).

Dla oszacowania ilości deponowanych na składowiskach odpadów ulegających biodegradacji przeprowadzono następujące obliczenia (tab. 2.2.):

Tab. 2.2. Bilans odpadów ulegających biodegradacji w woj. lubelskim w latach 2003 – 2006 (wyliczenia własne przy uwzględnieniu założeń Planu gospodarki odpadami, 2003 oraz danych z wojewódzkiej bazy danych i ankiet z gmin)

Wyszczególnienie	2004	2005	2006
1. Bazowa ilość odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonych w 1995 r. (Plan, 2003) (tys. Mg/rok)	216,2		
2. Ilość odpadów ulegających biodegradacji wytworzonych w roku (Plan, 2003) (tys. Mg/rok)	269,0	277,0	283,7
3. Ilość unieszkodliwionych odpadów zielonych (tys. Mg/rok) (dane z ankiet)	0,202	0,545	1,450
4. Ilość unieszkodliwionych odpadów opakowaniowych z papieru, (tys. Mg/rok), w tym:	8,95	6,638	10,29
- zebranych selektywnie (w tym przez przedsiębiorców wprowadzających na rynek produkty w opakowaniach) (wg bazy danych oraz WIOŚ tab.2.4.)	7,02	3,058	6,87
- wysegregowanych w sortowniach (baza danych o odpadach)	1,93	3,58	3,42
5. Ilość odpadów ulegających biodegradacji poddana kompostowaniu (tys. Mg, rok) (baza danych UM)	4,648	8,278	7,811
6. Szacowana ilość domowych odpadów organicznych z terenów wiejskich zagospodarowanych we własnym zakresie (Plan, 2003) (tys. Mg/rok)	26,8	26,9	26,8
7. Szacowana ilość domowych odpadów organicznych z zabudowy jednorodzinnej terenów miejskich zagospodarowanych we własnym zakresie (Plan, 2003) (tys. Mg/rok)	9,8	10,1	10,3

8. Łączna ilość odpadów ulegających biodegradacji poddanych odzyskowi (tys. Mg) (3+4+5+6+7)	50,4	52,4	56,6
9. Ilość odpadów ulegających biodegradacji poddana unieszkodliwieniu przez składowanie (tys. Mg) (2-7)	218,6	224,6	227,1
Ilość odpadów ulegających biodegradacji poddana unieszkodliwieniu przez składowanie (% w stosunku do roku 1995)	76,7	75,8	73,9

Przetwarzanie odpadów ulegających biodegradacji do roku 2006 prowadzone było w następujących obiektach:

1. Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Puławach – instalacja fermentacji w Puławach.
2. Przedsiębiorstwo Wielobranżowe KOM-EKO Sp. z o.o. w Lublinie – kompostowania w Lublinie
3. Kompostownia przy składowisku w m. Wincentów (od 2004 r.)
4. Kompostownia przy Zakładach Azotowych PUŁAWY S.A..

Wniosek:

W analizowanych latach zrealizowano cel zredukowania do 83% ilości składowanych odpadów ulegających biodegradacji. Należy mieć jednak na uwadze, że cel ten zrealizowano przy założeniu, że wszystkie odpady organiczne powstające na terenach wiejskich oraz na 10% obszarów miejskich są zagospodarowane przez mieszkańców we własnym zakresie. Dopóki nie zostaną wykonane odpowiednie badania składu odpadów w województwie, do założeń tych należy podchodzić z pewną ostrożnością.

Osiągnięcie w roku 2006 zakładanych limitów odzysku, recyklingu i unieszkodliwienia poszczególnych odpadów.

Analiza dostępnych danych dotyczących ilości odpadów zebranych selektywnie, wysegregowanych w sortowniach oraz ilości poddanych odzyskowi/recyklingowi lub unieszkodliwieniu skłania do następujących wniosków:

1. Nie jest możliwe oddzielenie informacji bilansowych dotyczących opakowań od odpadów podobnego typu, np.
 - opakowania z papieru i tektury – papier i karton nieopakowaniowy,
 - opakowania z tworzyw sztucznych – tworzywa sztuczne nieopakowaniowe.

Wynika to z faktu, że zarówno podczas zbiórki selektywnej, jak i na liniach sortowniczych odpady danego typu są ze sobą wymieszane.

2. Brak jest możliwości oddzielenia informacji o odpadach budowlanych pochodzenia komunalnego od niekomunalnego (klasyfikowane jako grupa 17).
3. Sposób prowadzenia sprawozdawczości ze zbiórki selektywnej w gminach oraz w zakładach zagospodarowania odpadów nie pozwala na oddzielenie informacji dotyczących ilości odpadów poddawanych odzyskowi od ilości poddawanych recyklingowi.

W tabeli 2.3. zamieszczono informacje o ilości wprowadzonych na rynek opakowań oraz innych odpadów objętych sprawozdawczością przez przedsiębiorstwa i ilościach odpadów poddanych

odzyskowi i recyklingowi. Dane te zostały wykorzystane do sporządzenia bilansu zamieszczonego w tabeli 2.4.

Tab. 2.3. Wielkości wprowadzonych na rynek krajowy opakowań i produktów, osiągnięte poziomy odzysku i recyklingu w latach 2003 - 2006 (dane Urzędu Marszałkowskiego)

L. p.	Rodzaj opakowania	Jm.	Wielkość wprowadzona na rynek			Odpady poddane		Poziom (%)	
			ogółem	podlegające obowiązkowi odzysku	podlegające obowiązkowi recyklingu	odzyskowi	recyklingowi	odzy-sku	recy-klingu
2003 rok									
1.	Opakowania z tworzyw sztucznych	kg	3 032 539	-	3 012 314	-	431 727	-	14,33
2.	Opakowania z aluminium o pojemności < 300 l	kg	13 108	-	13 108	-	8332	-	63,57
3.	Opakowania z blachy białej i lekkiej innej niż aluminiowa	kg	173 057	-	165 362	-	30 463	-	18,41
4.	Opakowania z papieru i tektury	kg	7 231 274	-	7 191 277	-	3 483 404	-	48,44
5.	opakowania ze szkła gospodarczego, poza ampułkami	kg	354 731	-	340 034	-	41 090	-	12,08
6.	opakowania z materiałów naturalnych (drewna i tekstyliów)	kg	2 899 107	-	2 811 085	-	139 555	-	4,96
7.	opakowania wielomateriałowe	kg	426 808	-	426 804	-	36 074	-	8,45
8.	baterie pierwotne i pozostałe baterie wtórne litowe, litowo – jonowe wtórne, o masie do 50 g	szt.	150 307	150 307	150 307	3 528	-	2,35	-
9.	oleje przepracowane poddane regeneracji	kg	54	-	54	1 343	726	-	1 344
10	oleje pozostałe (z wyłączeniem bazowych i przepracowanych)	kg	488	488	-	-	-	-	-
11	lampy wyładowcze pozostałe	szt.	328	328	-	-	-	-	-
12	opony nowe	kg	16 800	16 800	-	5 880	-	35	

L p.	Rodzaj opakowania	Jm.	Wielkość wprowadzona na rynek			Odpady poddane		Poziom (%)	
			ogółem	podlegające obowiązkowi odzysku	podlegające obowiązkowi recyklingu	odzyskowi	recyklingowi	odzysku	recyklingu
	pneumatyczne w samochodach osobowych								
13	opony nowe pneumatyczne używane w małych ciężarówkach o współczynniku obciążenia mniejszym albo równym 121	kg	20 700	20 700	-	7 000	-	33,82	-
14	opony używane nieregenerowane (niebieżnikowane), opony używane pneumatyczne	kg	250 043	250 043	-	95 119	-	38,04	-
2004 rok									
1.	Opakowania z tworzyw sztucznych	kg	3 843 707	-	3 841 596	-	695 017	-	18,09
2.	Opakowania z aluminium	kg	62 278	-	62 278	-	15 277	-	24,53
3.	Opakowania ze stali w tym z blachy stalowej	kg	182 708	-	182 708	-	529 968	-	290,06
4.	Opakowania z papieru i tektury	kg	6 515 307	-	6 499 390	-	3 895 057	-	59,93
5.	opakowania ze szkła gospodarczego, poza ampułkami	kg	275 069	-	275 069	-	43 692	-	15,88
6.	opakowania z materiałów naturalnych (drewna i tekstyliów)	kg	1 228 292	-	481 256	-	55 160	-	11,46
7.	opakowania wielomateriałowe	kg	567 167	-	567 167	-	68 248	-	12,03
8.	akumulatory ołowiowe (kwasowe)	szt	385 684	385 684	385 684	159 471	318 942	41,35	82,70
9.	baterie pierwotne i pozostałe baterie wtórne litowe, litowo – jonowe wtórne, o masie do 50 g	szt	153 205	153 205	153 205	4 890	-	3,19	-

L p.	Rodzaj opakowania	Jm.	Wielkość wprowadzona na rynek			Odpady poddane		Poziom (%)	
			ogółem	podlegające obowiązkowi odzysku	podlegające obowiązkowi recyklingu	odzyskowi	recyklingowi	odzysku	recyklingu
10	oleje smarowe przepracowane poddane regeneracji (z wyłączeniem podst. do silników dwusuw. i odrzutowych, przepracowane)	kg	6 688	6 688	6 688	2 658	3 174	39,74	47,46
11	światłówki z wyłączeniem świetlówek kompaktowych	szt	152	152	152	28	253	18,2	166,45
12	lampy wyładowcze pozostałe	szt	416	416	416	-	-	-	-
13	opony nowe pneumatyczne w rodzaju stosowanych w samochodach osobowych	kg	100	100	100	50	6	50	6
14	opony nowe do kół napędzanych i sterowanych używane w pojazdach rolniczych, leśniczych i podobnych	kg	4 300	4 300	4 300	2 150	4 300	50	100
15	opony używane regenerowane (bieżnikowane) w rodzaju używanych w samochodach osobowych	kg	1 050	1 050	1 050	525	63	50	6
16	opony używane nieregenerowane (niebieżnikowane) – opony używane pneumatyczne	kg	107 124	107 124	107 124	61 462	9 852	57,37	9,2

2005 rok

1.	Opakowania z tworzyw sztucznych	kg	2 070 46 w tym wielomateriałowych 129 055	-	2 070 461	-	1 157 376	-	61,42
2.	Opakowania z aluminium	kg	959	-	959	-	251	-	26,17

L p.	Rodzaj opakowania	Jm.	Wielkość wprowadzona na rynek			Odpady poddane		Poziom (%)	
			ogółem	podlegające obowiązkowi odzysku	podlegające obowiązkowi recyklingu	odzyskowi	recyklingowi	odzysku	recyklingu
3.	Opakowania ze stali w tym z blachy stalowej	kg	147 850	-	147 850	-	28 601	-	19,34
4.	Opakowania z papieru i tektury	kg	1 716 716	-	1716 716	-	1028 541	-	101,55
5.	opakowania ze szkła gospodarczego, poza ampułkami	kg	2 089	-	2 089	-	408	-	19,53
6.	opakowania z materiałów naturalnych (drewna i tekstyliów)	kg	1 894 307	-	1576 065	-	243 268	-	15,66
7	ogniwa guzikowe (z wyjątkiem cynkowo węglowych i alkalicznych)	kg	150	150	150	-	-	-	-
8.	akumulatory ołowiowe (kwasowe)	szt	221 176	221 176	221 176	-	-	-	-
9.	baterie pierwotne i pozostałe baterie wtórne litowe, litowo – jonowe wtórne, o masie do 50 g	szt	149 930	149930	149 930	-	-	-	-
10	oleje smarowe przepracowane poddane regeneracji (z wyłączeniem podst. do silników dwusuw. i odrzutowych, przepracowane)	kg	990	990	990	990	990	100	100
11	Oleje smarowe pozostałe (z wył. podst. do silników dwusuw. i odrzutowych, przepracowanych)	kg	13 497	13 497	nie dotyczy	2 136	2 136	15,83	nie dotyczy
12	lampy wyładowcze pozostałe	szt	264	264	264	-	-	-	-

L p.	Rodzaj opakowania	Jm.	Wielkość wprowadzona na rynek			Odpady poddane		Poziom (%)	
			ogółem	podlegające obowiązkowi odzysku	podlegające obowiązkowi recyklingu	odzyskowi	recyklingowi	odzysku	recyklingu
1.	opony używane regenerowane (bieżnikowane) w rodzaju używanych w samochodach osobowych	kg	770	770	770	462	69	60	9
15	opony używane nieregenerowane (niebieżnikowane) – opony używane pneumatyczne	kg	129 632	129 632	129 632	77 499	18 987	71,01	15,96
16	Opony nowe pneumatyczne z gumy w rodzaju stosowanych w pojazdach i maszynach rolniczych i leśnych	kg	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	100	100

2006 rok

1.	Opakowania z tworzyw sztucznych	kg	1 701 628	6301076	1 701 628	4430 584	732 267	70,31	45,80
2.	Opakowania z aluminium	kg	1 276		1 276		392		30,73
3.	Opakowania ze stali w tym z blachy stalowej	kg	78 192		78 192		26 432		33,80
4.	Opakowania z papieru i tektury	kg	2 005 270		2 005 270		2 318 009		117,47
5.	opakowania ze szkła gospodarczego, poza ampułkami	kg	19 003		1 900 3		104		0,55
6.	opakowania z materiałów naturalnych (drewna i tekstyliów)	kg	2 446 121		1 299 923		270 609		20,84
8.	akumulatory ołowiowe (kwasowe)	szt	63 594	63 594	63 594	-	-	-	-
9.	oleje smarowe przepracowane poddane regeneracji	kg	18 717	18 717	18 717	10 002	10 002	53,44	53,44

	Rodzaj opakowania	Jm.	Wielkość wprowadzona na rynek			Odpady poddane		Poziom (%)	
			ogółem	podlegająca obowiązkowi odzysku	podlegające obowiązkowi recyklingu	odzyskowi	recyklingowi	odzysku	recyklingu
10	opony nowe pneumatyczne w rodzaju stosowanych w samochodach osobowych	kg	5 600	5 600	5 600	3 926	687	70,11	12,27
11	Opony bieżnikowane gumy w rodzaju stosowanych w samochodach osobowych	kg	1 000	1 000	1 000	700	120	70	12
12	Opony używane pneumatyczne z gumy	kg	90 522	90 522	90 522	60 873	17 521	72,02	43,16

Za 2005 rok 266 przedsiębiorców przedstawiło Marszałkowi Województwa Lubelskiego sprawozdania roczne dotyczące masy lub ilości wprowadzonych na rynek krajowy opakowań oraz osiągnięty poziom odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i poużytkowych oraz o wysokości należnej opłaty produktowej. Spośród nich 140 przedsiębiorców nie wywiązało się z obowiązku osiągnięcia poziomu odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i poużytkowych i wniosło opłatę produktową na łączną kwotę 151 101,05 zł (w tym wpłaty i odsetki za ubiegłe lata to 16 863,70 zł).

Za 2006 rok 208 przedsiębiorców przedstawiło w/w sprawozdania, z czego 146 wniosło opłatę produktową na łączną kwotę 195 868,48 zł (w tym wpłaty i odsetki za ubiegłe lata to 5 353,31 zł.)

Tab. 2.4. Ilość odpadów komunalnych poddanych odzyskowi/recyklingowi i unieszkodliwianiu (tys. Mg/rok) (obliczenia wg danych WFOŚiGW, bazy danych o odpadach i ankiet z gmin)

Wyszczególnienie	2004	2005	2006
Papier i tektura	3 ,13	2 ,03	4,56
	3 ,89	1 ,03	2,31
	1,93	3,58	3,42
	8,95	6,64	10,29
suma			
Szkło	1,76	2,63	3,56
	0,43	0,40	0,10
	0,74	0,84	1,51
suma			

	2,93	3,871	5,173
Tworzywa sztuczne	0,79	1,11	1,68
	0,69	1,15	0,73
	0,38	0,84	0,90
	suma	3,107	3,31
Metale	0,57	0,14	0,12
	0,54	0,28	0,42
	0,24	0,20	0,20
	suma	0,62	1,74
Opakowania wielomateriałowe	0,08	0,015	0,005
Odpady wielkogabarytowe	0,24	0,35	0,35
Odpady budowlane	0,06	0,04	0,05
Odpady niebezpieczne	0,02	0,02	0,02
Razem	15,50	14,67	20,94
% szacunkowej masy wytworzonych odpadów	2,4	2,54	3,96

1. Ilość odpadów zebranych selektywnie w gminach (WFOŚiGW)
2. Ilość odpadów opakowaniowych poddanych odzyskowi i recyklingowi wprowadzona przez przedsiębiorców
3. Ilość odpadów wysegregowana na lini do segregacji

Przedstawione w powyższej tabeli wartości wskazują, że dla żadnego strumienia odpadów nie zrealizowano zakładanych celów.

W latach 2004-2006 wyselekcjonowano łącznie odpowiednio 2,4 2,5 i 3,9 % szacunkowej masy odpadów komunalnych (bez odpadów ulegających biodegradacji).

W analizowanych latach główny udział w wyodrębnieniu poszczególnych odpadów miała zbiórka selektywna prowadzona w gminach . Jedynie w przypadku odpadów papieru (w roku 2004), tworzyw sztucznych (2005) oraz metali (2005 i 2006) większy udział w zbiorce miały przedsiębiorstwa wprowadzające opakowania na rynek. Należy jednak zwrócić uwagę na rosnący udział zakładów zagospodarowania odpadów w wyodrębnianiu poszczególnych odpadów.

Poza w/w formami zbiórki selektywnej, w woj. lubelskim wyodrębnianie ręczne surowców z przywożonych odpadów zmieszanych miało również miejsce na składowiskach odpadów. W roku 2003 prowadzono je na 49 składowiskach, a na 12 wyodrębniano również odpady niebezpieczne, takie jak lampy fluorescencyjne, baterie i akumulatory (WIOŚ, 2004). Z kolei w roku 2004 wydzielanie surowców prowadzone było na 51 składowiskach, a odpadów niebezpiecznych - na 5 (WIOŚ, 2005).

Wnioski:

1. System sprawozdawczości prowadzony przez przedsiębiorców oraz ZZO nie pozwala na wykazanie dokładnych ilości odpadów poddanych odzyskowi i recyklingowi w województwie.
2. Główny udział w wyodrębnieniu poszczególnych odpadów miała zbiórka selektywna prowadzona w gminach, przy rosnącym udziale zakładów zagospodarowania odpadów.

Deponowanie na składowiskach nie więcej niż 77% wytworzonych odpadów komunalnych.

Wg danych do opłat za składowanie odpadów (Urząd Marszałkowski), w analizowanych latach zdeponowano na składowiskach następującą ilość odpadów:

Rok 2004: 294,672 tys.Mg

Rok 2005: 326,296 tys.Mg

Rok 2006: 277,734 tys.Mg

Powyższe ilości stanowiły (odpowiednio) w 2004 roku 50,4%, w 2005 roku 61,8 % i 55,1 % w 2006 roku szacowanej ilości odpadów wytworzonych w danym roku.

Biorąc ponadto pod uwagę, że odzyskowi i unieszkodliwieniu innymi metodami poddano w analizowanych latach (odpowiednio) ok. 65,90 tys. Mg, 67,07 tys. Mg i 77,54 tys. Mg odpadów, należy wnioskować, że duża część odpadów została wprowadzona do środowiska w sposób niekontrolowany, co obrazuje tabela 2.6.

Tab. 2.6. Bilans odpadów komunalnych w województwie lubelskim pod kątem sposobu postępowania z nimi (obliczenia własne) (tys. Mg)

Wyszczególnienie	2004	2005	2006
Szacowana masa odpadów wytworzonych	638,71	576,03	527,95
Odpady ulegające biodegradacji poddane odzyskowi ¹⁾	50,4	52,4	56,6
Odpady wysegregowane i poddane odzyskowi/recyklingowi i unieszkodliwianiu metodami innymi niż składowanie	15,5	14,67	20,94
Odpady unieszkodliwiane przez składowanie	294,60	326,29	277,73
Odpady wprowadzone do środowiska w sposób niekontrolowany	278,21	182,67	172,68
% szacowanej ilości odpadów wytworzonych wprowadzanych do środowiska w sposób niekontrolowany	43,55	31,71	32,70

¹⁾ łączna ilość odpadów ulegających biodegradacji poddanych odzyskowi (patrz tab. 2.2.)

Wnioski:

1. Należy zwiększyć nacisk na działania ułatwiające dostęp mieszkańców do pojemników na odpady przy jednoczesnym egzekwowaniu od mieszkańców posiadania umów na odbiór odpadów.
2. Należy zweryfikować dane dotyczące ilości wytwarzanych odpadów, gdyż wyliczony wysoki wskaźnik ilości odpadów trafiających do środowiska w sposób niekontrolowany może wynikać z przyjętych zbyt wysokich wskaźników wytwarzania odpadów.

3.2.1.2. Realizacja kierunków działań

Zgodnie z zapisami Planu gospodarki odpadami dla woj. lubelskiego dla osiągnięcia założonych celów określono, że konieczne jest podjęcie następujących kierunków działań w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi:

1. Podnoszenie świadomości społecznej obywateli, w szczególności w zakresie minimalizacji wytwarzania odpadów.

2. Wprowadzanie systemowej gospodarki odpadami komunalnymi w układzie ponadlokalnym, w tym budowa zakładów zagospodarowania odpadów (sortownie, kompostownie, obiekty termicznego unieszkodliwiania odpadów, składowiska o funkcji ponadlokalnej).
3. Utrzymanie przez gminy lub powiaty kontroli nad zakładami przetwarzania odpadów komunalnych, co jest istotne z punktu widzenia rozwoju racjonalnej gospodarki odpadami
4. Wdrażanie nowoczesnych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów.
5. Podniesienie skuteczności selektywnej zbiórki odpadów ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju selektywnej zbiórki odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.
6. Wdrażanie selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych, budowlanych i niebezpiecznych
7. Redukcja zawartości składników ulegających biodegradacji w odpadach kierowanych na składowiska.
8. Modernizacja składowisk odpadów komunalnych, które nie spełniają wymogów ochrony środowiska, a będą użytkowane do czasu wprowadzenia rozwiązań ponadlokalnych.
9. Intensyfikacja działań w zakresie zamykania, rekultywacji lub modernizacji nieefektywnych lokalnych składowisk odpadów komunalnych

W tabeli 2.7. zestawiono wyniki analizy przedsięwzięć inwestycyjnych i nieinwestycyjnych przeprowadzonych w latach 2004 – 2006 pod kątem powyższych kierunków działań.

Tab. 2.7. Koszty poniesione na realizację wyznaczonych kierunków działań (obliczenia własne na podstawie powiatowych Sprawozdań z realizacji PGO)

Nazwa kierunku	Ilość zadań	Koszty zadań (tys. zł)	Średni koszt zadania (tys. zł)
1. Podnoszenie świadomości społecznej obywateli - edukacja ekologiczna	11 (powiatów)	1 008,36	91,26
2. Wprowadzenie systemowej gospodarki odpadami komunalnymi- budowa ZZO oraz jego elementów (sortownie, kompostownie, składowiska o funkcji ponadlokalnej)	4	12 548,36	3 137,09
3. Utrzymanie przez gminy i powiaty kontroli nad zakładami przetwarzania odpadów komunalnych	W ramach kierunku 2		
4. Wdrażanie nowoczesnych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów.			
5. Podniesienie skuteczności selektywnej zbiórki odpadów ze szczególnym uwzględnieniem odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.(zakup pojemników i wdrażanie systemu selektywnej zbiórki)	27	4 201,07	155,59
6. Wdrożenie selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych, budowlanych i niebezpiecznych.	-	-	-
7. Redukcja zawartości składników ulegających biodegradacji w odpadach kierowanych na składowisko.	W ramach kierunku 2		
8. Modernizacja składowisk odpadów komunalnych	18	13 608,93	156,05
9. Zamykanie i rekultywacja składowisk odpadów komunalnych	16	4 183,58	261,47
10. Inne zadania w tym: - likwidacja „dzikich” składowisk odpadów - objęcie zorganizowaną zbiórką	20	2 288,22	8,65
RAZEM:		37 838,51	-

W latach 2004 – 2006 zrealizowano zadania z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi na łączną kwotę 37 838,51 tys. zł. Biorąc pod uwagę poniesione koszty realizacji zadań, najwięcej środków poniesiono na zadania związane z modernizacją składowisk odpadów komunalnych (kierunek 8 PGO). Łącznie w latach 2004 – 2006 wydatkowano na ten cel 13 608,93 tys. zł, z czego najwięcej wydatkowano na wykonanie na składowisku w Rokitnie instalacji odgazowania i zagospodarowania biogazu.

Spośród kierunków priorytetowych najwięcej zadań realizowano w zakresie podnoszenia skuteczności selektywnej zbiórki odpadów. Większość powiatów (20) zakupiło pojemniki do selektywnej zbiórki 4203 szt. na łączną kwotę 2 968,53 tys. zł.

W latach 2004 – 2006 nie zrealizowano ponadto żadnej inwestycji związanej z wdrażaniem selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych i budowlanych (w ramach Kierunku 6). Koszty realizacji inwestycji w ramach kierunków 3, 4 i 7 zawarte SA w kosztach realizacji kierunku 2.

Zadania zrealizowane poza kierunkami priorytetowymi to zadania w zakresie podnoszenia skuteczności zorganizowanej zbiórki w tym zakup pojemników na odpady niesegregowane (2149,22 tys zł) i likwidacja „dzikich” składowisk odpadów (139 tys. zł.).

Większość powiatów (20) zakupiło pojemniki do selektywnej zbiórki 4203 szt. na łączną kwotę 2 968,53 tys zł. co obrazuje tabela 2.7a.

Tab. 2.7a. Zakup pojemników do zbiórki selektywnej w latach 2004-2006. (wg informacji ze starostw i powiatowych Sprawozdań z realizacji PGO).

Powiat	Liczba pojemników	Koszty (zł)
Biała Podlaska G	40	30652,8
Chełm G	0	0
Lublin G	368	445894
Zamość G	260	239559
Biała Podlaska	534	264800
Biłgoraj	16	15424
Chełm	0	0
Hrubieszów	900	89656
Janów Lubelski	129	193500
Krasnystaw	109	113870
Kraśnik	294	334561,8
Lubartów	8	4500
Lublin	bd	bd
Łęczna	16	22057
Łukow	560	139676
Opole	169	237559,8
Parczew	0	0
Puławy	27	38713,4
Radzyń Podlaski	40	75100
Ryki	20	27008
Świdnik	319	46850
Tomaszów	37	68000
Włodawa	0	0
Zamość	357	581152
RAZEM	4203	2 968 533,8

Wnioski:

1. *Biorąc pod uwagę, że najwięcej zadań w latach 2003 – 2006 realizowano poza wyznaczonymi w Planie gospodarki odpadami (2003) kierunkami, przy aktualizacji planu należy zweryfikować treść priorytetowych kierunków działań.*
2. *Jako zjawisko korzystne należy uznać inwestycje z zakresu zwiększania skuteczności selektywnej zbiórki. Jednak inwestycje te koncentrowały się głównie na zbiórce odpadów mających wartość materiałową (papier, tektura, tworzywa sztuczne, metale i szkło). Znikomy udział miały zadania dotyczące zbiórki odpadów niebezpiecznych. Nie inwestowano natomiast w zbiórkę odpadów wielkogabarytowych i budowlanych.*
3. *Brak inwestycji w zakresie realizacji zbiórki selektywnej odpadów ulegających biodegradacji może skutkować problemami w realizacji stopnia redukcji ilości odpadów tej grupy trafiającej na składowiska.*
4. *Zbyt mała ilość inwestycji dotyczących budowy zakładów zagospodarowania odpadów, w tym instalacji przetwarzania odpadów ulegających biodegradacji (Kierunek – 2) powoduje zbyt niski odzysk materiałowy. W dłuższej perspektywie kontynuacja tego niekorzystnego zjawiska spowoduje brak realizacji założeń krajowego i wojewódzkiego planu gospodarki odpadami.*
5. *Stwierdzona niekorzystna struktura inwestycji skutkuje niskimi wskaźnikami odzysku odpadów mających wartość materiałową oraz odpadów wielkogabarytowych i budowlanych.*

3.2.1.3. Działania zmierzające do zapobiegania i minimalizacji powstawania odpadów

W ramach działań zmierzających do zapobiegania i minimalizacji powstawania odpadów realizowano głównie zadania z zakresu wprowadzania zbiórki selektywnej. W analizowanych latach zrealizowano z tego zakresu zadania na kwotę 4 201,07 tys. zł (tab. 2.7). Kolejnym działaniem była edukacja oraz działania informacyjne. Zadanie to było realizowane w 11 powiatach wydając na ten cel łączną kwotę 1 008,36 tys. zł. Do końca 2006 roku w 163 gminach uchwalono Regulamin Utrzymania Czystości i Porządku w Gminach. W terminie ustawowym tj do 13 stycznia 2006 roku regulamin uchwaliło 36 gmin, czyli 18 % w skali województwa.

3.2.1.4. Realizacja założeń w stosunku do budowy zakładów zagospodarowania odpadów

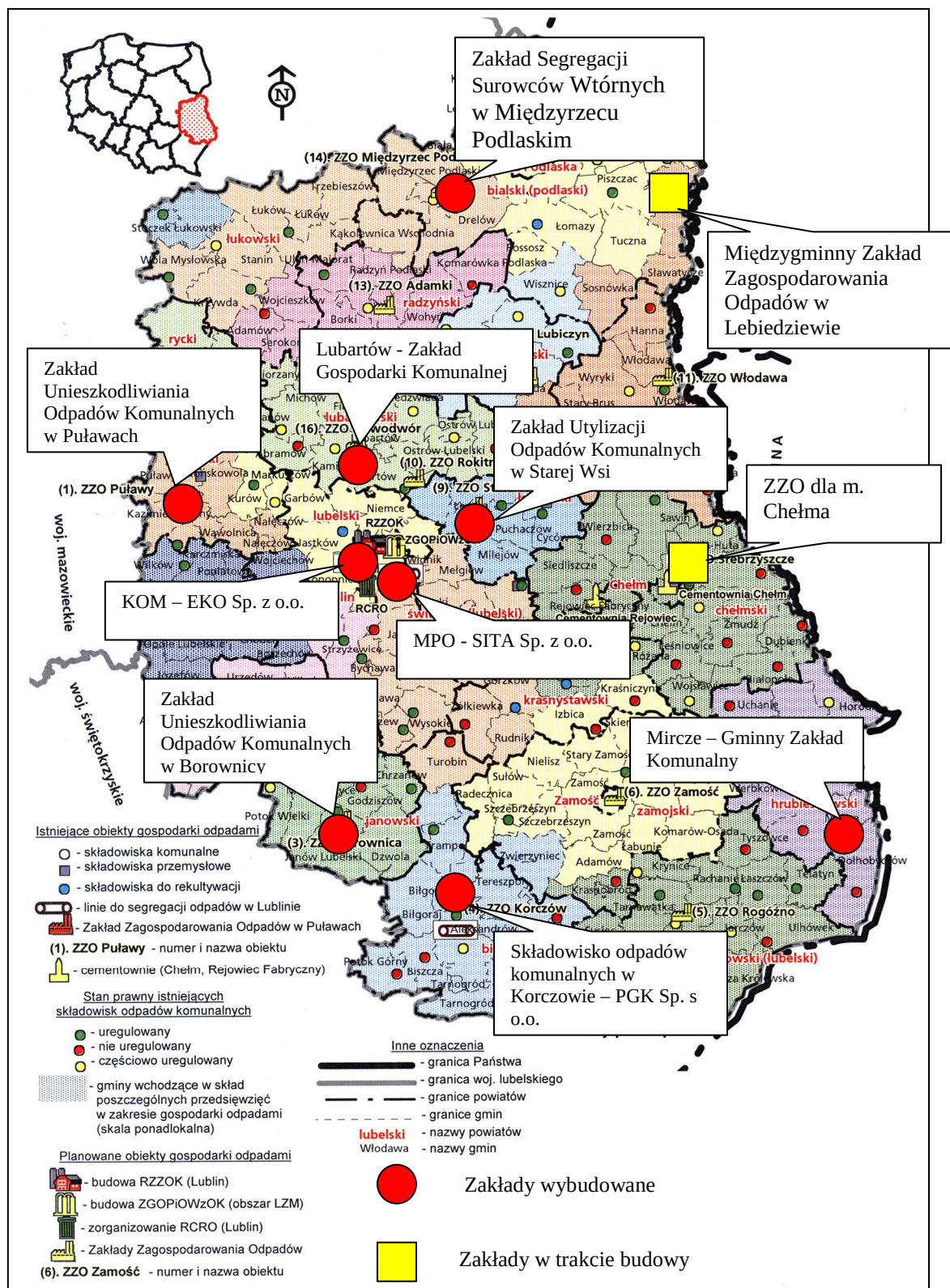
Realizację zadań z zakresu budowy zakładów zagospodarowania odpadów (ZZO) przedstawiono w na rysunku 2.8. i w tabeli 2.8.

Od roku 2001 funkcjonuje Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Puławach. Spośród inwestycji planowanych do uruchomienia w latach 2003 - 2006 zrealizowano obiekty w Lublinie (dwa zakłady obsługiwane przez KOM-EKO i MPO-SITA), w Starej Wsi (linia do segregacji o mocy przerobowej 14 tys.Mg/rok) i w Lubartowie (bez linii do segregacji odpadów). Wcześniej niż planowano w wojewódzkim planie gospodarki odpadami oddano do użytku Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Borownicy (2004 r.), Składowisko wraz z linią do segregacji odpadów w Korczowie – Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. (2003 r.), linię do segregacji w m. Mircze (2003 r.) i Zakład Segregacji Surowców Wtórnych w Międzyrzeczu Podlaskim (2003 r.). W 2006 roku otworzono pilotażową linię do segregacji odpadów przy składowisku „Piaski-Zarzeczce II”. Oprócz w/w obiektów, od roku 2004 funkcjonuje kompostownia w miejscowości Wincentów wytwarzająca 40 Mg kompostu oraz sortownia ręczna odpadów selektywnie zebranych.

Nie podjęto natomiast budowy ZZO w obszarze opolsko – bełżyckim, Rogóżno, Zamość (przesunięto na lata 2008-2010), , Włodawie (przesunięto na rok 2007), Adamki i w Białej Podlaskiej (przesunięto na rok 2007). W ZZO Srebrzyszcze wykonano prace dokumentacyjne i przesunięto inwestycję na 2008 rok.

Aktualnie trwają prace:

1. Koncepcyjne nad budową Międzygminnego Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Lebedziewie obejmującego miasto Terespol oraz gminy: Kodeń, Sławatycze, Piszczac, Janów Podlaski, Rokitno, Terespol. W planie gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego, obszary te należały do ZZO Biała Podlaska i ZZO Włodawa.
2. Koncepcyjne w celu utworzenia obszaru bełżycko-bychawskiego który obsługiwałby część gmin obszaru świdnicko-bychawskiego (Bychawa, Wysokie i Krzczonów), gminy Wojciechów i Bełżyce z obszaru opolsko-bełżyckiego oraz z ZZO Rokitno-Lublin gminy Konopnica i Jastków.
3. Koncepcyjne utworzenia Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Wincentowie, powiat krasnostawski. Zakład miałby powstać przy Międzygminnym Składowisku Odpadów Komunalnych „KRAS-EKO”Sp. z o.o. w Wincentowie. Obejmowałby on gminy powiatu krasnostawskiego wchodzące w skład ZZO Srebrzyszcze.

Rys. 2.8. Lokalizacja zrealizowanych, budowanych oraz planowanych zakładów zagospodarowania odpadów

Tab. 2.8. Realizacja zadań inwestycyjnych budowy ZZO (na podstawie danych Urzędu Marszałkowskiego w tym danych z wojewódzkiej bazy danych o odpadach, Powiatowych sprawozdań z realizacji PGO i ankietyzacji)

L.p.	Zakład zagospodarowania odpadów	Planowany okres uruchomienia	Stan realizacji (na dzień 31 grudnia 2006 r.)
1.	Puławy	Funkcjonuje od roku 2001	Zakład funkcjonujący, wyposażony w linię do segregacji odpadów o wydajności 22 tys. Mg/rok/1 zmianę, instalację do fermentacji bioodpadów (2,8 tys. Mg/rok odpadów komunalnych ulegających biodegradacji) oraz składowisko odpadów, które w okresie sprawozdawczym zostało doposażone. <u>Nazwa przedsiębiorstwa:</u> Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Puławach
2.	Obszar opolsko – bełżycki	2003 - 2010	Brak działań. Powstała koncepcja utworzenia obszaru bełżycko-bychawskiego który obsługiwałby z obszaru opolsko-bełżyckiego 2 gminy Bełżyce i Wojciechów.
3.	Kraśnik - Piaski, Zarzecze II	2003 - 2006	W 2003 roku oddano do użytku nowe składowisko i na jego bazie miał powstać do 2006 roku ZZO Piaski-Zarzecze II. Przy składowisku odpadów uruchomiono w 2006 roku pilotażową linię do segregacji odpadów.
4.	Borownica	2006 - 2012	Zbudowano w roku 2004. Moc przerobowa zakładu 16 tys. Mg/rok. Obsługuje 26 tys. mieszkańców. <u>Nazwa przedsiębiorstwa:</u> Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Borownicy
5.	Korczów	2005 - 2014	W roku 2003 zainstalowano linię do segregacji o zdolności przerobowej 2,0 – 2,5 tys. Mg/rok (1 zmiana). Ponadto w 2004 roku zbudowano myjnię kontenerów przy składowisku oraz w 2005 roku zakupiono samochód specjalistyczny do przewozu odpadów gromadzonych w kontenerach. <u>Nazwa przedsiębiorstwa:</u> Składowisko odpadów w Korczowie – Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.
6.	Rogóżno	2003 - 2010	Nie podjęto inwestycji
7.	Zamość	2003 - 2014	Opracowano koncepcję ZZO. Inwestycja planowana na lata 2008-2010. Po konsultacjach społecznych została zmieniona lokalizacja zakładu z Zamościa na Dębowiec gmina Skierbieszów.
8.	Hrubieszów – Łasków	2005 - 2014	Inwestycję zrealizowano w m. Mircze w roku 2003. Znajduje się tam linia sortownicza o mocy przerobowej 7,2 tys. Mg/rok. Miasto Hrubieszów planuje budowę sortowni w latach 2007-2011, kompostowni w latach 2011-2014 oraz nowej kwatery składowiska (nie określono terminu) <u>Nazwa przedsiębiorstwa:</u> Gminny Zakład Komunalny

L.p.	Zakład zagospodarowania odpadów	Planowany okres uruchomienia	Stan realizacji (stan na 31 grudnia 2006 r.)
9.	Srebrzyszcze	2003 - 2006	Przesunięto inwestycję na 2008 r. Wykonano dokumentację pod budowę zakładu. Równolegle powstała koncepcja utworzenia ZZO z lokalizacją w Wincentowie powiat krasnostawski. Zakład miałby powstać przy Międzygminnym Składowisku Odpadów Komunalnych „KRAS-EKO” Sp. z o.o. w Wincentowie. Obejmowałby on powiat krasnostawski wchodzący w skład ZZO Srebrzyszcze.
10.	Rokitno – Lublin	2003 - 2008	Brak działań przy składowisku w Rokitnie w zakresie budowy ZZO. Na składowisku wykonano natomiast instalację odgazowania i zagospodarowania biogazu oraz rekultywację I niecki składowiska w latach 2005-2006. W Lublinie zrealizowano: <u>KOM-EKO Sp. z o.o. – rok uruchomienia 2003:</u> Linia sortownicza odpadów komunalnych na frakcję suchą – moc przerobowa 21 tys. Mg/rok Druga linia sortownicza odpadów komunalnych na frakcję suchą – moc przerobowa 2,4 tys. Mg/rok Linia sortownicza odpadów komunalnych na frakcję moką – moc przerobowa 12,6 tys. Mg/rok Kompostownia odpadów organicznych - moc przerobowa 3,420 tys. Mg/rok <u>MPO – SITA Sp. z o.o. – rok uruchomienia 2005</u> Linia do segregacji odpadów - moc przerobowa 12,0 tys. Mg/rok Powstała koncepcja utworzenia obszaru bełżycko-bychawskiego który obsługiwałby z obszaru Rokitno-Lublin 2 gminy Jastków i Konopnica.
11.	Obszar świdnicko - bychawski	2007 - 2010	Brak działań w kierunku utworzenia obszaru. Brak uzgodnień z gminami. Powstała koncepcja utworzenia obszaru bełżycko-bychawskiego, który obsługiwałby z obszaru świdnickiego 3 gminy Bychawa, Wysokie i Krzczonów.
12.	Nowodwór	2004 - 2010	Zakład w Lubartowie. Uruchomiono w roku 2004. Zakład posiada magazyn do segregacji odpadów (bez linii do segregacji, segregacja ręczna) oraz instalację higienizacji osadu. <u>Nazwa przedsiębiorstwa:</u> Zakład Gospodarki Komunalnej
13.	Stara Wieś	2004 – 2006	Uruchomiono w roku 2004. Zakład posiada linię do segregacji odpadów o mocy przerobowej 14 tys. Mg/rok. W drugim etapie przewidziano budowę kompostowni, prace są na etapie projektu. <u>Nazwa przedsiębiorstwa:</u> Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych w Starej Wsi. Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Łęcznej

L.p.	Zakład zagospodarowania odpadów	Planowany okres uruchomienia	Stan realizacji (stan na 31 grudnia 2006 r.)
14.	Włodawa	2005 - 2008	Przesunięto inwestycję. Planowany rok realizacji zadania I kwartał 2008. Zakład miałby obsługiwać 8 gmin wchodzących w skład Związku Celowego. Trwają również uzgodnienia i prace koncepcyjne nad budową Międzygminnego ZZO w Lebedziewie, który obejmuje 2 gminy z obszaru ZZO Włodawa (Kodeń i Sławatycze)
15.	Lubiczyn	2008 – 2010	Brak działań
16.	Adamki	2004 - 2014	Nie zrealizowano zadania.
17.	Międzyrzec Podl.	2004 - 2006	W roku 2003 oddano do użytku linię do czyszczenia surowców o mocy przerobowej 0,8 tys. Mg/rok. <u>Nazwa przedsiębiorstwa:</u> Zakład Segregacji Surowców Wtórnych w Międzyrzeczu Podlaskim
18.	Biała Podlaska	2004 - 2014	Przesunięto inwestycję na 2007. Trwają prace koncepcyjne nad budową Międzygminnego Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Lebedziewie obejmującego z obszaru ZZO Biała Podlaska miasto Terespol oraz gminy: Piszczac, Janów Podlaski, Rokito, Terespol

Funkcjonujące zakłady zagospodarowania odpadów posiadają linie segregacji o zdolności przerobowej ok. 108 tys. Mg/rok i urządzenia do przetwarzania odpadów ulegających biodegradacji o zdolności przerobowej 7,5 tys. Mg/rok (tab. 2.9.). W przypadku, jeśli linie do segregacji pracować będą na odpadach zmieszanych, wtedy ich zdolność przerobowa jest absolutnie niewystarczająca na potrzeby województwa. W przypadku doczyszczania jedynie wysegregowanych w wyniku selektywnej zbiórki odpadów, instalacje pozwalają na doczyszczanie zakładanej minimalnej ilości opakowań (zgodnie z założeniami Krajowego planu gospodarki odpadami w stosunku do woj. lubelskiego). W przypadku urządzeń do przetwarzania odpadów ulegających biodegradacji, biorąc pod uwagę wzrastające wymagania w stosunku do ograniczania ilości odpadów ulegających biodegradacji, ich ilość i moce przerobowe są niewystarczające.

Tab. 2.9. Łączne moce przerobowe linii do segregacji odpadów i urządzeń do przekształcania odpadów ulegających biodegradacji (obliczenia własne na podstawie danych Urzędu Marszałkowskiego, w tym danych z wojewódzkiej bazy danych o odpadach oraz ankietyzacji)

Wyszczególnienie	Ilość	Nominalna moc przerobowa istniejących instalacji (tys. Mg/rok)	Zapotrzebowanie (wg Planu gospodarki odpadami, 2003) (tys. Mg/rok)	Stopień pokrycia zapotrzebowania w województwie w roku 2006 (%) (wg. Planu gospodarki odpadami, 2003)	
Zakłady segregacji odpadów (12 linii do segregacji)	10	108,1	Odpady zmieszane – 843,0 Odpady opakowaniowe – 72,2	dla prognozowanej ilości odpadów zmieszanych	dla odpadów opakowaniowych
				12,8	149,7

Wyszczególnienie	Ilość	Nominalna moc przerobowa istniejących instalacji (tys. Mg/rok)	Zapotrzebowanie (wg Planu gospodarki odpadami, 2003) (tys. Mg/rok)	Stopień pokrycia zapotrzebowania w województwie w roku 2006 (%) (wg. Planu gospodarki odpadami, 2003)
Instalacje przekształcania odpadów ulegających biodegradacji, w tym:	4	7,5	Odpady z pielęgnacji terenów zielonych – 6,1	Dla odpadów z pielęgnacji terenów zielonych i niezbędnej ilości poddanej odzyskowi masy odpadów tzw. kuchennych
kompostownie	3	4,7	Odpady tzw. kuchenne –	22,4
instalacje fermentacji	1	2,8	27,3	14,1
				8,3

Wniosek:

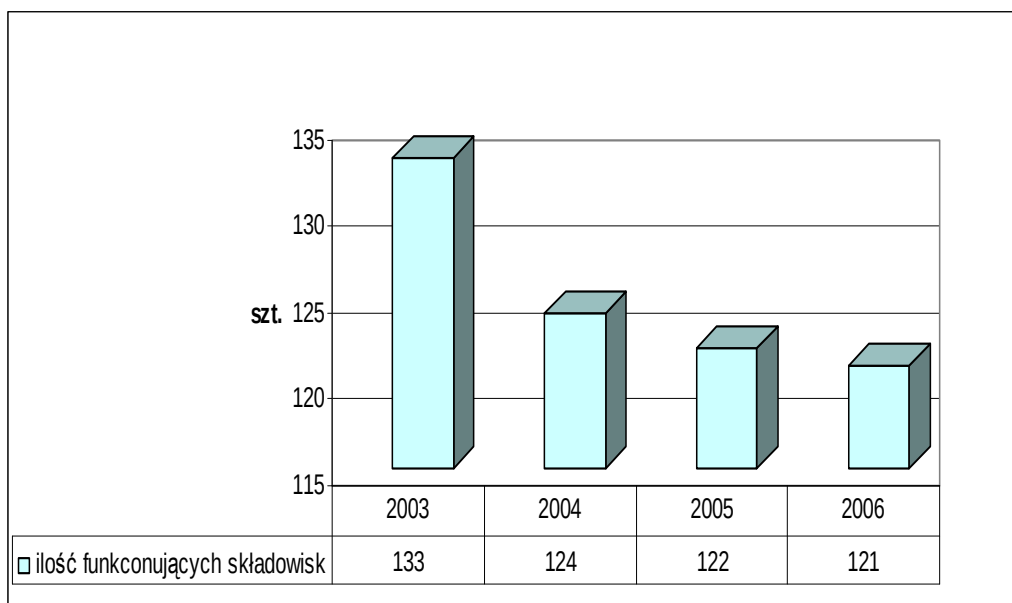
Aktualnie funkcjonuje 10 zakładów segregacji odpadów (12 linii do segregacji z czego 4 w Lublinie). Jeśli linie te pracować będą na odpadach zmieszanych, wtedy ich zdolność przerobową należy uznać za niewystarczającą. W przypadku instalacji do przetwarzania odpadów ulegających biodegradacji nie tylko ilość ale i ich moce przerobowe są daleko niewystarczające jak na potrzeby województwa.

3.2.1.5. Składowiska odpadów komunalnych

Syntetyczne informacje dotyczące składowisk odpadów komunalnych w latach 2003 - 2006 wg danych Urzędu Marszałkowskiego przedstawiono w tabeli 2.10.

Tab. 2.10. Informacje dotyczące składowisk odpadów komunalnych w latach 2003-2006 (2003,2004- wg danych WIOŚ, 2005 i 2006 wg danych Urzędu Marszałkowskiego sklasyfikowane przez Ministerstwo Środowiska jako legalne)

Wyszczególnienie	Jednostka	2003	2004	2005	2006
Ilość składowisk funkcjonujących	Szt.	133	124	122	121
Pojemność składowisk	m ³	14 102 179	13 027 336	13 434 958	14 354 897
Ilość odpadów złożona w danym roku	tys.Mg	297,23	294,67	326,30	260,51

Rys 2.8a. Ilość funkcjonujących składowisk odpadów komunalnych w latach 2003-2006.

W roku 2006 zmniejszyła się o 12 w stosunku do 2003 roku ilość funkcjonujących składowisk odpadów komunalnych. Składowiska te zostały zamknięte i przeznaczone do rekultywacji. Na pozostałych obiektach pozostało ok. 40% wolnej pojemności do składowania.

Wnioski:

1. *Jako zjawisko korzystne należy uznać systematyczne zamykanie składowisk i przeznaczenie ich do rekultywacji.*
2. *Należy oczekiwać, że proces ten będzie kontynuowany, tak aby do roku 2009 zamknąć wszystkie składowiska nie odpowiadające wymaganiom.*

3.2.1.6. Termiczne unieszkodliwianie odpadów

Cementownia „Rejowiec” S.A. pozyskuje energię z paliw alternatywnych w instalacji o mocy przerobowej ok. 15 tys. Mg /rok. W 2008 roku planowana jest modernizacja i rozbudowa instalacji.

W Cementowni „Chełm” S.A. od 2002 roku rozpoczęto dozowanie paliw alternatywnych. W 2005 roku rozpoczęto budowę drugiej instalacji dozowania o wydajności 40 Mg/h. W 2005 roku Cementownia wykorzystwała 51 tys. Mg wytworzonego paliwa alternatywnego.

Wyizolowana, w planowanym dla obszaru chełmskiego ZZO Srebrzyszcze, rozdrobniona do 40 mm średnicy lekka, palna frakcja zmieszanych odpadów komunalnych posłuży jako paliwo alternatywne dla Cementowni Chełm. Rozwiązanie to pozwoli poddać znaczną część strumienia odpadów odzyskowi energetycznemu przez co zredukuje wielkość masy odpadów deponowanych na składowisku jako balast.

Wniosek:

Przy aktualizacji planu gospodarki odpadami należy rozważyć możliwość zwiększenia efektywności odzysku odpadów poprzez wprowadzenie odzysku energii z odpadów. Pozwoli to również na zmniejszenie ilości odpadów ulegających biodegradacji, unieszkodliwianych przez składowanie (wymóg).

3.2.1.7. Realizacja założeń dotyczących modernizacji składowisk

Na koniec 2006 roku na obszarze woj. lubelskiego znajdowało się 121 legalnych składowisk odpadów (klasyfikacja wg Ministerstwa Środowiska, na których składowano odpady komunalne). Po przeprowadzeniu szczegółowej oceny prawnej i wyposażenia technicznego uznano, że do

eksploatacji zgodnej z wymogami UE nadają się 23 składowiska, wymagających dostosowania jest 59 składowisk, do zamknięcia przeznaczonych jest 39 składowisk, w 2006 roku zamknięto 1 składowisko.

Wg stanu na rok 2006 na terenie województwa w trakcie rekultywacji jest 9 składowisk odpadów, w trakcie monitoringu poeksploatacyjnego 6 składowisk, a nielegalnych jest 7 składowisk.

W latach 2003 – 2005 na modernizację składowisk przeznaczono łącznie 13 608,93 tys. zł .

Wnioski:

1. *Biorąc pod uwagę, że proces modernizacji składowisk powinien zakończyć się do roku 2009, prace przeprowadzone na składowiskach w woj. lubelskim należy uznać za niewystarczające.*
2. *Należy przypuszczać, że część właścicieli składowisk nie przeprowadzi koniecznych prac modernizacyjnych i zamknie składowiska do roku 2009.*

3.2.1.8. Realizacja założeń dotyczących likwidacji tzw. „dzikich wysypisk”

Większości gmin województwa lubelskiego deklaruje w ankietach, że powstające miejsca nielegalnego składowania odpadów są na bieżąco usuwane. Jedynie w nielicznych gminach (19) wymieniono nie zlikwidowane dzikie wysypiska. Na terenie tych gmin zlokalizowano 47 dzikich wysypisk o łącznej powierzchni ok. 10,29 ha, na których zostały zgromadzone odpady komunalne (tab. 2.12.).

Najwięcej dzikich wysypisk znajduje się na gruntach będących własnością gmin (71,23%), a najmniej na terenach należących do osób fizycznych.

Tab. 2.12. Bilans tzw. dzikich wysypisk wg informacji przekazanych przez gminy (ankiety).

Właściciel	Powierzchnia	
	ha	%
Gmina	7,32	71,23
Osoba fizyczna	0,25	2,50
Skarb państwa	0,86	8,35
Wspólnota Wsi	1,85	17,96
Razem	10,29	100,0

Wg sprawozdania z realizacji krajowego planu gospodarki odpadami (2005) wynika, że w skali kraju istnieje duży problem z odpadami, trafiającymi do środowiska w sposób niekontrolowany. Jest to zjawisko tym bardziej niepokojące, że Polska była zobowiązana do 1 maja 2004 r. zlikwidować wszystkie tzw. „dzikie wysypiska” odpadów.

Wnioski:

1. *W większości gmin woj. lubelskiego miejsca nielegalnego składowania odpadów są na bieżąco likwidowane.*
2. *Aktualnie zewidencjonowano ok.47 nie uprzątniętych „dzikich wysypisk” o łącznej powierzchni 10,29 ha.*
3. *„Dzikie wysypiska” znajdują się głównie na terenach należących do gminy.*

3.2.1.9. Realizacja założeń dotyczących zamykania i rekultywacji składowisk

Aktualnie w trakcie procesu zamykania oraz rekultywacji jest 9 składowisk odpadów komunalnych (załącznik tabela 10). W latach 2004 – 2006 wydatki związane z powyższymi zadaniami wyniosły 26 584,28 tys. zł. Największa kwota 18 367,615 tys. zł została przeznaczona na zamknięcie składowiska poprodukcyjnego odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne Cementowni „Chełm” w Chełmie. Zlikwidowano je fizycznie wraz z 0,5 m warstwą zanieczyszczonego podłoża.

Wniosek:

Biorąc pod uwagę ilość zamykanych i przeznaczonych do rekultywacji składowisk należy uznać, że wielkość wykonanych prac jest zbyt mała w stosunku do potrzeb.

3.2.1.10. Realizacja założeń dotyczących monitoringu składowisk

Zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2002 r. (Dz.U. Nr 220., poz. 1858) składowiska odpadów komunalnych muszą być monitorowane. Mimo to, do roku 2006 monitoring prowadzony był jedynie na 54 obiektach. Aktualnie (2006 r.) spośród istniejących 121 funkcjonujących składowisk jedynie 81 obiektów posiada piezometry służące do badania wód podziemnych.

Wniosek:

Monitoring składowisk odpadów komunalnych jest prowadzony w stopniu niewystarczającym.

3.2.2. Komunalne osady ściekowe

3.2.2.1. Informacja o ilości odpadów wytworzonych w oczyszczalniach ścieków

Dane dotyczące bilansu osadów ściekowych opracowano na podstawie ankietyzacji gmin. Uzyskane informacje przedstawiono poniżej.

Tab. 2.13. Ilość wytworzonych odpadów z oczyszczania ścieków (Mg/rok) (obliczenia własne na podstawie ankietyzacji)

Kod odpadu	Nazwa odpadu	Rok			
		2003	2004	2005	2006
19 08 01	Skratki	211,60	161,70	507,09	656,04
19 08 02	Zawartość piaskowników	585,70	693,50	961,26	700,51
19 08 05	Ustabilizowane komunalne osady ściekowe	84 632,30	105 176,90	126 599,54	104 700,15
19 08 09	Tłuszcze i mieszaniny olejów z separacji olej/woda zawierające wyłącznie oleje jadalne i tłuszcze	1 127,80	959,30	16,00	11,00
19 08 99	Inne niewymienione odpady	7 098,40	7 937,60	140,00	835,30
Razem		93 655,80	114 929,00	128 223,89	106 903,00

Wnioski:

1. Zanotowano wzrost ilości wytwarzanych odpadów z oczyszczalni ścieków, co związane jest z większą ilością oczyszczanych ścieków.
2. W oczyszczalniach najczęściej powstało ustabilizowanych komunalnych osadów ściekowych, które stanowiły ok. 90% powstających w nich odpadów.

3.2.2.2. Realizacja postawionych celów i kierunków działań

Zgodnie z postawionymi w planie gospodarki odpadami celami, sposób postępowania z odpadami wytworzonymi w oczyszczalniach ścieków był zróżnicowany w zależności od uwarunkowań lokalnych, co prezentuje tabela 2.14.

Tab. 2.14. Sposób postępowania z wytworzonymi odpadami z oczyszczania ścieków (Mg/rok)
(obliczenia własne na podstawie ankietyzacji)

L.p.	Wyszczególnienie	2004		2005		2006	
		Mg	%	Mg	%	Mg	%
1.	Wykorzystanie rolnicze	22 010,30	19,20	21 311,30	17,00	27 680,50	25,89
2.	Kompostowanie	21,40	0,02	1 458,24	1,10	1 567,10	1,50
3.	Fermentacja metanowa – wykorzystanie jako osad zaszczipiający do beztlenowego stopnia oczyszczania ścieków przemysłowych	153,90	0,10	4,40	0,003	4,60	0,004
4.	Wykorzystanie w rekultywacji	81 664,20	70,90	86 140,90	67,20	56 898,18	53,22
5.	Stosowanie na przekładki na składowiskach odpadów	4 228,48	3,70	8 537,90	7,00	8 164,60	7,63
6.	Magazynowanie na terenie oczyszczalni	328,70	0,30	1 720,90	1,30	776,00	0,72
7.	Składowanie na poletkach osadowych	4 689,70	4,10	5 258,60	4,10	6 663,25	6,23
8.	Unieszkodliwianie przez składowanie na składowiskach odpadów komunalnych	1 832,30	1,60	3 791,13	2,30	5 148,87	4,81
Razem		114 929,00	100	128 223,00	100	106 903,00	100

Najwięcej osadów wykorzystano do celów rekultywacji terenów (łącznie w analizowanych latach 53,22 – 70,9%). Odpady te stosowano również jako przekładki na składowiskach odpadów. Znaczna ilość osadów (17 – 25,8 %) była wykorzystywana rolniczo. Niewielką ilość odpadów unieszkodliwiano przez składowanie (1,6 – 4,8 %) lub magazynowano (0,3 – 1,3 %).

W latach 2004 – 2006 nie unieszkodliwiano opadów powstających w oczyszczalniach ścieków metodami termicznymi.

W skali kraju obserwuje się wzrost wykorzystania osadów do celów rolniczych. Zdecydowanie większy niż w woj. lubelskim jest odsetek osadów trafiających na składowiska odpadów (Sprawozdanie z realizacji krajowego planu gospodarki odpadami, 2005).

Wniosek:

Sposób postępowania z wytworzonymi w oczyszczalniach ścieków odpadami jest zgodny z przyjętymi w planie gospodarki odpadami celami i kierunkami.

3.3. Gospodarka odpadami z sektora gospodarczego

3.3.1. Informacja o ilości wytworzonych odpadów

Aktualnie (stan na rok 2006), dane dotyczące ilości powstających odpadów w sektorze gospodarczym zostały zestawione w wojewódzkiej bazie danych o odpadach prowadzonej przez Marszałka Województwa. Z zebranych informacji wynika, iż sumaryczna ilość odpadów przemysłowych w latach 2004-2006 wzrastała.

W roku 2004 – 4 330,02 tys. Mg

W roku 2005 – 4 379,60 tys. Mg

W roku 2006 – 5 272,26 tys. Mg

Tab. 2.15. Ilość wytworzonych odpadów w sektorze gospodarczym w latach 2004 - 2005 (tys. Mg/rok). (wg Urzędu Marszałkowskiego- wojewódzka baza danych)

Kod	Nazwa rodzaju odpadów	Rok 2004	Rok 2005	Rok 2006
01	Odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud oraz innych kopalin	2 100,322	2 626,260	3 212,445
02	Odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności	1 419,688	768,256	975,279
03	Odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury	69,701	67,135	51,322
04	Odpady z przemysłu skórzanego, futrzarskiego i tekstylnego	0,989	0,670	0,243
05	Odpady z przeróbki ropy naftowej, oczyszczania gazu ziemnego oraz pirolitycznej przeróbki węgla	0,238	0,191	0,192
06	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii nieorganicznej	0,680	0,650	0,686
07	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii organicznej	0,474	0,559	0,901
08	Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania powłok ochronnych (farb, lakierów, emalii ceramicznych), kitu, klejów, szczeliw i farb drukarskich	0,533	0,672	0,705
09	Odpady z przemysłu fotograficznego i usług fotograficznych	0,040	0,041	0,046
10	Odpady z procesów termicznych	406,443	606,064	674,492

Kod	Nazwa rodzaju odpadów	Rok 2004	Rok 2005	Rok 2006
11	Odpady z chemicznej obróbki i powlekania powierzchni metali oraz innych materiałów i z procesów hydrometalurgii metali nieżelaznych	14,812	24,512	10,017
12	Odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych	43,845	27,013	26,881
13	Oleje odpadowe i odpady ciekłych paliw (z, wyłączeniem olejów jadalnych oraz grup 05, 12 i 19)	1,123	1,918	1,610
14	Odpady z rozpuszczalników organicznych, chłodziw i propelentów (z wyłączeniem grup 07 i 08)	0,030	0,037	0,025
15	Odpady opakowaniowe; sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nieujęte w innych grupach	18,716	15,673	24,535
16	Odpady nieujęte w innych grupach	12,505	19,414	15,424
17	Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)	80,845	66,603	129,482
18	Odpady medyczne i weterynaryjne	1,026	1,109	1,233
19	Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych	158,014	152,832	146,746
	Razem:	4 330,02	4 379,60	5 272,26

Wnioski:

1. Wielu przedsiębiorców wytwarzających odpady nie przekazało informacji do wojewódzkiej bazy danych o odpadach.
2. Prowadzenie wojewódzkiej bazy danych pozwoliło na zidentyfikowanie drobniejszych wytwórców, którzy nie byli objęci badaniami przez GUS i WIOŚ. Dotyczy to głównie przedsiębiorców wytwarzających odpady z następujących grup: 05, 06, 11, 12, 15, 16, 17 i 18.

3.3.2. Realizacja postawionych celów

W Planie gospodarki odpadami dla woj. lubelskiego, zgodnie z Krajowym planem gospodarki odpadami (2002) założono wzrost ilości wytwarzanych odpadów powstających w sektorze gospodarczym (głównie za sprawą ujawniania odpadów u coraz większej liczby wytwórców).

Wg bazy danych o odpadach, która jest tworzona na podstawie zbiorczych zestawień danych o odpadach przysyłanych corocznie przez przedsiębiorców wynika, że w latach 2005 i 2006, w stosunku do roku 2004 zwiększyła się ilość wytwarzanych odpadów. W stosunku do roku 2004

wzrost odpadów w roku 2005 wyniósł ok. 1,14 %. Natomiast wzrost ilości odpadów w roku 2006 w stosunku do 2005 wyniósł 20,3 %.

Również w skali kraju zanotowano wzrost ilości wytwarzanych odpadów w sektorze gospodarczym (Sprawozdanie, 2005).

Dla gospodarki odpadami powstającymi w sektorze gospodarczym, do roku 2006 postawiono do realizacji następujące cele krótkookresowe:

1. *Zwiększenie stopnia wykorzystania odpadów.*
2. *Ograniczenie negatywnego wpływu składowisk odpadów przemysłowych na środowisko.*
3. *Bezpieczne dla środowiska unieszkodliwienie odpadów azbestowych oraz odpadów i urządzeń zawierających PCB.*
4. *Eliminacja zagrożenia ze strony odpadów pochodzenia zwierzęcego.*

Poniżej przeanalizowano realizację powyższych celów.

Zwiększenie stopnia wykorzystania odpadów

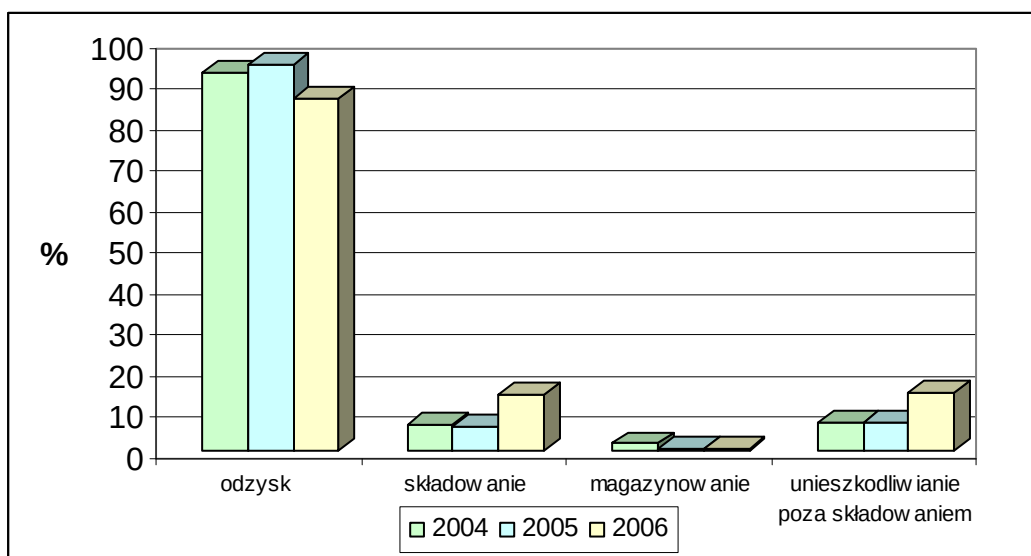
Udział procentowy odpadów zagospodarowanych był w latach 2004-2006 na podobnym poziomie.

Z ogólnej ilości odpadów zagospodarowanych w 2004 roku na terenie województwa lubelskiego odzyskowi poddano 91,7 % całości, zmagazynowano 1,5% unieszkodliwiono 6,8%, z czego 90 % trafiło na składowiska.(WIOŚ 2004)

W 2005 roku odzyskowi poddano 93,8% całości odpadów zagospodarowanych, zmagazynowano 0,5% , unieszkodliwiono 6,7% z czego na składowiska trafiło 87%.(WIOŚ 2005)

Z ogólnej ilości zagospodarowanych odpadów w 2006 roku na terenie województwa lubelskiego odzyskowi poddano 85,4% całości, zmagazynowano 0,5 %, unieszkodliwiono 14,1% z czego 95 % trafiło na składowiska.(WIOŚ 2006)

Poniżej zobrazowano na wykresach gospodarowanie odpadami przemysłowymi w latach 2004-2006..

Rys. 2.9. Gospodarka odpadami z sektora gospodarczego w latach 2004 - 2006 (wg danych WIOŚ)

Ograniczenie negatywnego wpływu składowisk odpadów przemysłowych na środowisko.

W 2006 roku na terenie woj. lubelskiego funkcjonowało 5 składowisk odpadów przemysłowych tj.: w Orchówku, Puławach, Bogdanie, Poniatowej Wsi, Piaskach – Zarzecze II.

Z wyjątkiem składowiska w Orchówku k/Włodawy składowiska te są dostosowane do wymogów UE.

W październiku 2006 roku zostało zrehabilitowane składowisko odpadów w Sernikach należące do Lubelskiej Agencji Ochrony Środowiska. W trakcie rekultywacji jest wylewisko FŁT

w Kraśniku oraz rekultywacja 4 niecki w Odlewni Żeliwa w Lublinie sp. z o.o. w likwidacji, oddział w Trawniskach,.

Natomiast składowisko odpadów poprodukcyjnych Cementowni „Chełm” w Chełmie zostało fizycznie zlikwidowane (rekultywacja zakończy się w 2007 r) odpady wraz z 0,5 m warstwą zanieczyszczonego podłoża kredy zostały usunięte. Teren po odpadach usuniętych został wyłożony warstwą gliny. W trakcie realizacji jest: układanie wierzchniej warstwy ziemi, obsiewanie trawą oraz rów opaskowy.

Bezpieczne dla środowiska unieszkodliwienie odpadów azbestowych oraz odpadów i urządzeń zawierających PCB

W Planie gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego w celach i kierunkach szczegółowych w sektorze gospodarczym określono zadania organizacyjne i inwestycyjne dotyczące odpadów azbestowych. „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest” został przyjęty przez Sejmik Województwa Lubelskiego, uchwałą Nr XLI/616/05 z 28 listopada 2005 roku. Według założeń „Programu...” okres do 2032 r. został podzielony na 3 podokresy. W pierwszym podokresie, który trwa od 2006 r. do 2012 r. głównymi działaniami jest weryfikacja skali problemu obecności wyrobów zawierających azbest na terenie Województwa Lubelskiego oraz zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie ich bezpiecznego użytkowania i usuwania (gł. szkolenia). Aktualnie trwa proces identyfikacji ilości oraz lokalizacji odpadów azbestowych oraz stopnia zanieczyszczenia środowiska azbestem. Wynikiem programu będzie m.in. wskazanie koniecznych do wybudowania (lub adaptacja istniejących) obiektów, które są niezbędne, aby zaspokoić w tym zakresie potrzeby w województwie.

Na terenie woj. lubelskiego istnieją 2 składowiska odpadów azbestowych.

1. Kraśnik-rozpoczęcie eksploatacji 20-02-2003r. tj wydzielenie kwatery do składowania odpadów niebezpiecznych (w tym odpadów azbestowych). W 2005 roku została wydzielona kwarta do składowania wyłącznie odpadów azbestowych o kodach 17 06 01 oraz 17 06 05. Pojemność docelowa to 453 691 m³.

2. Poniatowa Wieś (Powiat Opolski)-rozpoczęcie eksploatacji w 1999r., jest to składowisko odpadów przemysłowych niebezpiecznych o kodach 17 06 01, 17 06 05 i 16 02 12. Pojemność docelowa to 19 000 m³.

Aktualnie trwa w Polsce opracowywanie Krajowego planu dekontaminacji i unieszkodliwiania sprzętu zawierającego PCB oraz PCB nieobjętych inwentaryzacją. W jego ramach dokonano inwentaryzacji powyższych odpadów. Wskazane będą najbezpieczniejsze metody ich unieszkodliwiania. Obecnie odpady zawierające PCB są unieszkodliwiane termicznie w instalacji CHEMEKO we Włocławku oraz instalacji LOBBE w Dąbrowie Górniczej.

Eliminacja zagrożenia ze strony odpadów pochodzenia zwierzęcego.

Dzięki zaostrzeniu przepisów dotyczących żywienia zwierząt paszami pochodzenia zwierzęcego oraz unieszkodliwianiu odpadów pochodzenia zwierzęcego wyeliminowano zagrożenie ze strony odpadów pochodzenia zwierzęcego.

W województwie, zgodnie z zapisami wojewódzkiego planu gospodarki odpadami (2003) zlikwidowano zakłady:

1. P.P.P. BACUTIL Sp. z o.o. w Radzynie Podlaskim. Zakład Utylizacyjny Woroniec.
2. P.P.H. POLUTIL w Dorohuczy.

Za kwotę ok. 1,5 mln zł zmodernizowano zakłady:

1. P.P.P. BACUTIL zakład w Zastawiu.
2. Zakład Handlu i Usług Technicznych w Puławach Oddział Utylizacyjny w Krasnymstawie.

Poza w/w funkcjonują:

1. Zakład Przemysłowo – Rolnym JURLUC – J. Zajac w Firleju (Czerwonka Gozdów)
2. Zakład Mięsny „Łmeat” w Łukowie

Potencjał produkcyjny powyższych zakładów jest wystarczający na potrzeby województwa.

Termiczne unieszkodliwianie odpadów medycznych.

W latach 2003-2006 nie przeprowadzono modernizacji instalacji do termicznego unieszkodliwiania odpadów medycznych. W związku z tym spośród istniejących w 2003 roku 11 instalacji do unieszkodliwiania odpadów medycznych (7 instalacji do termicznego unieszkodliwiania odpadów oraz 4 tzw. spalarek odpadów) 10 zostało zamkniętych.

Obecnie jedyną istniejącą i świadczącą usługi w szerokim zakresie instalacją termicznego unieszkodliwiania odpadów medycznych jest spalarnia przy Państwowym Szpitalu Klinicznym Nr 4 w Lublinie.

W 2004 roku w PSK 4 unieszkodliwiono 0,567 tys. Mg, w 2005 - 0,476 tys. Mg a w roku 2006 – 0,514 tys.Mg.

Zgodnie z informacjami przesłanymi do Urzędu Marszałkowskiego w latach 2004-2006 wytworzono następujące ilości odpadów medycznych i weterynaryjnych (grupa 18):

2004 – 1,02 tys.Mg

2005 – 1,10 tys.Mg

2006 – 1,23 tys.Mg.

Wnioski:

1. *Stopień odzysku odpadów sektora gospodarczego utrzymuje się w latach 2004 – 2006 na podobnym poziomie i wynosi ok. 85-93 % masy wytworzonych odpadów.*
2. *W latach 2003 – 2006 systematycznie ograniczana jest ilość terenów zajmowanych przez składowiska. Obiekty zamykane poddawane są rekultywacji, przez co zmniejsza się ich negatywny wpływ na środowisko.*
3. *Aktualnie, odpady azbestowe unieszkodliwiane są w bezpieczny dla ludzi i środowiska sposób jakim jest deponowanie na składowiskach. Konieczne jest wskazanie do wybudowania (lub adaptacja istniejących) obiektów, które są niezbędne aby zaspokoić w tym zakresie potrzeby w województwie.*
4. *Obecnie trwa w Polsce opracowywanie Krajowego planu dekontaminacji i unieszkodliwiania sprzętu zawierającego PCB oraz PCB nieobjętych inwentaryzacją. W jego ramach wskazane będą najbezpieczniejsze metody ich unieszkodliwiania.*

4. STAN I OCENA WYKONANIA ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I NIEINWESTYCYJNYCH

Ocenę realizacji zadań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych w sektorze komunalnych i gospodarczym zamieszczono w tabeli 15, 25, 26 i 27 w załączniku do Sprawozdania.

5. PODSUMOWANIE

Poniżej dokonano podsumowania realizacji planu gospodarki odpadami w okresie od 16.06.2003 r. do 31.12.2006 r.

Zgodnie z ustawą o odpadach gospodarka odpadami powinna być oparta o plany gospodarki odpadami sporządzane na każdym szczeblu administracyjnym. Niestety, ale w woj. lubelskim, przy wszystkich uchwalonych planach powiatowych, plany gminne uchwaliło do dnia 31.12.2006r. jedynie 185 gmin (88.5%). Brak uchwalonych planów gospodarki jest obecnie powodem oraz może spowodować w przyszłości trudności z pozyskiwaniem środków na przedsięwzięcia związane z unieszkodliwianiem (zgodnie z art. 16 ustawy o odpadach).

Przy opracowywaniu planu gospodarki odpadami dla woj. lubelskiego, wobec braku odpowiednich badań, szacunki dotyczące ilości powstających odpadów komunalnych oparto o wskaźniki z Krajowego planu gospodarki odpadami. Analizy danych przeprowadzonych w ramach niniejszego sprawozdania wykazały, że błąd wynosi ok. 37 % Szacuje się więc, że obecnie statystyczny

mieszkańców woj. lubelskiego wytwarza ok. 243 kg odpadów rocznie. Przy najbliższej aktualizacji planu należy więc zweryfikować prognozy w oparciu o ilości odpadów zebranych.

Systematycznie wzrasta ilość gmin, gdzie wszyscy mieszkańcy objęci są zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych (aktualnie 80,5 % mieszkańców w skali województwa objętych jest zorganizowaną zbiórką). Jednak biorąc pod uwagę, że w roku 2006 ilość mieszkańców objętych zorganizowaną zbiórką wzrosła jedynie o 10,5% w stosunku do roku 2004 (z 70% w roku 2004 do 80,5% w roku 2006) osiągnięcie wskaźnika 100% obsługi w roku 2006 okazało się niemożliwe do spełnienia. Konsekwencją tego zjawiska jest fakt, że ok. 32 % odpadów trafia do środowiska w sposób niekontrolowany, czyli jest m.in. spalana w piecach oraz usuwana na tzw. dzikie wysypiska. Konieczność bieżącego usuwania dzikich wysypisk sygnalizuje wiele gmin. Najwięcej takich miejsc znajduje się na gruntach należących do gmin.

Zbyt małe moce przerobowe funkcjonujących instalacji, szczególnie w przypadku instalacji do przekształcania odpadów ulegających biodegradacji powodują, że za mało odpadów podlega odzyskowi. Dlatego też dla żadnego strumienia odpadów nie zrealizowano zakładanych celów. Dla przykładu, w roku 2006 przekształceniu powinno być poddanych ok. 27 tys. Mg odpadów z pielęgnacji terenów zielonych i odpadów tzw. kuchennych, gdy tymczasem w województwie funkcjonujące obiekty były w stanie przetworzyć jedynie 7,5 tys. Mg tych odpadów. W przypadku instalacji do segregacji odpadów, posiadane moce są wystarczające do wypełnienia założonych limitów odzysku w przypadku kierowania na nie odpadów z selektywnej zbiórki jedynie do podczyszczenia. Jednak biorąc pod uwagę lokalizację sortowni, nie wszystkie gminy mogą do nich kierować swoje odpady. W związku z tym, główny udział w wyodrębnieniu poszczególnych odpadów miała zbiórka selektywna prowadzona w gminach i kierowanie ich do sprzedaży.

Przy aktualizacji planu gospodarki odpadami należy rozważyć możliwość zwiększenia efektywności odzysku odpadów poprzez wprowadzenie odzysku energii. Pozwoli to również na zmniejszenie ilości odpadów ulegających biodegradacji, unieszkodliwianych przez składowanie (wymóg wynikający z Krajowego planu gospodarki odpadami).

W gminach prowadzone są działania edukacyjno – informacyjne zmierzające do zapobiegania i minimalizacji powstawania odpadów, ale ich ilość jest zbyt mała jak na potrzeby województwa.

Również jako niewystarczający należy uznać stan zaawansowania prac w zakresie modernizacji składowisk. Można przypuszczać, że część właścicieli składowisk nie przeprowadzi koniecznych prac modernizacyjnych i zamknie składowiska do roku 2009 (wymóg ustawowy, w przypadku braku dostosowania). Ten trend należy uznać za korzystny, bowiem po zamknięciu składowisk małych i niedostosowanych do wymagań, funkcjonować będą w województwie jedynie składowiska duże, o funkcji ponadlokalnej i lepiej zabezpieczone przed niekorzystnym wpływem na środowisko.

Składowiska funkcjonujące oraz zamknięte muszą być monitorowane. Mimo to, do roku 2006 monitoring prowadzony był jedynie na 54 obiektach a spośród istniejących 121 funkcjonujących składowisk jedynie 91 obiektów posiada piezometry służące do badania wód podziemnych.

W latach 2003 – 2006 systematycznie ograniczana jest ilość terenów zajmowanych przez składowiska. Obiekty zamykane poddawane są rekultywacji, przez co zmniejsza się ich negatywny wpływ na środowisko.

Na zadania z zakresu gospodarki odpadami w latach 2004-2006 wydano łączną kwotę 37 838,51 tys. zł. Analizując sposób wydatkowania środków finansowych na realizację zadań z zakresu gospodarki odpadami stwierdzono, że najwięcej, bo 13 603,93 tys. zł przeznaczono na modernizację składowisk odpadów. Wybudowano 9 z planowanych 10 obiektów zagospodarowania odpadów, ale nie w pełni wyposażonych. Na budowę ZZO oraz jego elementów wydano łącznie 12 548,36 tys. zł. Jako zjawisko korzystne należy uznać inwestycje z zakresu zwiększania skuteczności selektywnej zbiórki (4 201,07 tys. zł z czego 2 968,53 na zakup pojemników do selektywnej zbiórki). Jednak inwestycje te koncentrowały się głównie na zbiórce odpadów mających wartość materiałową (papier, tektura, tworzywa sztuczne, metale i szkło).

Nie inwestowano natomiast w zbiórkę odpadów wielkogabarytowych i budowlanych. Brak inwestycji w zakresie selektywnej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji może skutkować problemami w realizacji stopnia redukcji ilości odpadów tej grupy trafiającej na składowiska. W dłuższej perspektywie kontynuacja tego niekorzystnego zjawiska może spowodować brak realizacji założeń krajowego i wojewódzkiego planu gospodarki odpadami.

Notuje się systematyczny wzrost ilości osadów ściekowych, co związane jest z większą ilością oczyszczanych ścieków. W oczyszczalniach najczęściej powstało ustabilizowanych komunalnych osadów ściekowych, które stanowiły ok. 90% powstających w nich odpadów. Sposób postępowania z wytworzonymi w oczyszczalniach ścieków odpadami jest zgodny z przyjętymi w planie gospodarki odpadami celami i kierunkami. Najwięcej osadów wykorzystano do celów rekultywacji terenów (łącznie w analizowanych latach 53,2 – 70,9%). Odpady wykorzystywano również do stosowania jako przekładki na składowiskach odpadów. Znaczna ilość osadów (17,0 – 25,8 %) była wykorzystywana rolniczo. Niewielką ilość odpadów unieszkodliwiano przez składowanie (1,6 – 4,8 %) lub magazynowano (0,3 – 1,3 %).

Analiza dostępnych danych wskazuje na wzrost ilości odpadów powstających w sektorze gospodarczym mimo, że część przedsiębiorców nie przekazała informacji do wojewódzkiej bazy danych o odpadach. Prowadzenie wojewódzkiej bazy danych pozwoliło na zidentyfikowanie drobniejszych wytwórców, którzy nie byli objęci badaniami przez GUS i WIOŚ.

Stopień wykorzystania odpadów sektora gospodarczego jest wysoki bowiem utrzymuje się w latach 2003 – 2006 na podobnym poziomie i wynosi ok. 85-93 % masy wytworzonych odpadów.

W przyjętym przez Sejmik Województwa Lubelskiego, uchwałą Nr XLI/616/05 z 28 listopada 2005 roku „Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest” wskazano potrzebę wybudowania (lub adaptacji istniejących) obiektów służących do składowania odpadów zawierających azbest.

ZAŁĄCZNIK

**Zestawienie informacji o zrealizowanych przedsięwzięciach
w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, odpadami
opakowaniowymi, odpadami w sektorze gospodarczym
i odpadami niebezpiecznymi.
(Tabela 15, 25, 26 i 27)**

SPIS TABEL

Tabela 15. Zestawienie informacji o zrealizowanych przedsięwzięciach w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi w województwie w latach 2003-2006.....	44
Tabela 25. Zestawienie informacji o zrealizowanych przedsięwzięciach w zakresie gospodarki odpadami opakowaniowymi w województwie w latach 2003-2006.....	59
Tabela 26. Zestawienie informacji o zrealizowanych przedsięwzięciach w zakresie gospodarki odpadami w sektorze gospodarczym w województwie w latach 2003-2006.....	62
Tabela 27. Zestawienie informacji o realizowanych przedsięwzięciach w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi w województwie lubelskim.....	67

Tabela 15 Zestawienie informacji o zrealizowanych przedsięwzięciach w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi w województwie w latach 2003-2006.

Lp.	Nazwa zadania w krajowym planie gospodarki odpadami	Okres realizacji	Nazwa zadania w wojewódzkim planie gospodarki odpadami	Opis podjętych działań	Koszty (tys. PLN)
1	Przygotowanie i przyjęcie wojewódzkich planów gospodarki odpadami	2003		Plan gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego został przyjęty uchwałą Nr IX/134/03 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 16 czerwca 2003r.	
			Opracowanie powiatowych planów gospodarki odpadami	Przebieg procesu uchwalania powiatowych planów przedstawia tabela 18. Załącznik 1	
		2004	Opracowanie gminnych planów gospodarki odpadami	Przebieg procesu uchwalania powiatowych planów przedstawia tabela 19 Załącznik 1	
2	Organizacja powiatowych (międzygminnych) i gminnych systemów gospodarki odpadami, wdrożenie nowych systemów zbiórki, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych	2003-2006	Promowanie powstania związków celowych dla wspólnego zagospodarowania odpadów komunalnych	Związki powstają w trakcie tworzenia koncepcji Zakładów Zagospodarowania Odpadów. Zachęcanie do działań międzygminnych było promowane na organizowanych przez Urząd Marszałkowski konferencjach w zakresie gospodarki odpadami. Na terenie województwa zostało utworzonych 9 związków międzygminnych: 1. <u>Zamojsko-Roztoczański Związek Gminny</u>: 13 gmin (Adamów, Grabowiec, Komarów, Łabunie, Miączyn, Nielisz, Sitno, Skierbieszów, Sułów, Zamość, Stary Zamość, Zwierzyniec, Radecznica) 2. <u>Celowy Związek Gmin PROEKOB</u>: 7 gmin (Bełżyce, Jastków, Wojciechów, Bychawa, Konopnica, Krzczonów, Wysokie) 3. <u>Związek Komunalny Gmin Ziemi Lubartowskiej</u>: 5 gmin (Lubartów, Lubartów M, Niedźwiada, Ostrów Lubelski, Ostrówek) 4. <u>Komunalny Związek Gmin Ziemi Chełmskiej</u>: 14 gmin (Chełm M, Białopole, Chełm, Dubienka, Kamień, Leśniowice, Rejowiec Fabryczny, Ruda-Huta, Sawin, Siedliszcze, Wierzbica, Wojsławice, Żmudź, Rejowiec Fabryczny). 5. <u>Międzygminny Związek Komunalny w Międzyrzeczu Podlaskim</u>: 5 gmin (Międzyrzec Podlaski. M. Międzyrzec Podlaski, Drelów, Trzebieszów, Zbuczyn). 6. <u>Związek Gmin Powiatu Radzyńskiego</u>: 8 gmin (Radzyń M, Radzyń, Borki, Ulan –Majorat, Komarówka Podlaska, Kąkolewnica ,Wołyn.) 7. <u>Międzygminny Związek Celowy we Włodawie</u>: 11 gmin (Włodawa,	

			Włodawa M, Urszulin, Stary Brus, Wiryki, Hańsk, Hanna, Sławatycze, Sosnówka, Podedwórze) 8. <u>Międzygminny Związek Komunalny w Parczewie:</u> 13 gmin (Czemierniki, Janów Podlaski, Kąkolewnica, Komarówka Podlaska, Konstantynów, Łomazy, Milanów, Olszanka, Podedwórze, Rossosz, Sławatycze, Tucznia, Ulan-Majorat). 9. <u>Związek Międzygminny w Kraśniku:</u> 8 gmin (Strzyżewice, Niedrzwica Duża, Wilkołaz, Zakrzówek, Urzędów, Dzierzkowice, Kraśnik, Kraśnik M) Statutowymi celami działania Związków jest: - opracowanie i wdrożenie kompleksowego programu gospodarki odpadami; - utworzenie i prowadzenie Zakładu Zagospodarowania Odpadów; - edukacja ekologiczna; - pozyskanie środków finansowych z UE i innych źródeł na realizację programu	
			36 gmin tj. 18 % zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz niektórych innych ustaw uchwaliło do dnia 13 stycznia 2006 r. nowy regulamin utrzymania czystości i porządku w gminie. Przebieg procesu uchwalania nowych regulaminów utrzymania czystości i porządku na terenach gmin przedstawia tabela 20. (Załącznik 1) Regulamin nie został uchwalony do dnia 31 grudnia 2006 roku w 50 gminach. Przyczyną opóźnienia lub nie uchwalenia nowych regulaminów utrzymania czystości i porządku w gminie był brak przyjętych gminnych planów gospodarki odpadami.	
			33 gminy (15,7%) z terenu województwa zgodnie z art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych innych ustaw do dnia 13 kwietnia 2006 określiły i podały do publicznej wiadomości wymagania, jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Przebieg procesu określania i podawania do publicznej wiadomości wymagań, jakie powinni spełniać przedsiębiorcy ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości w gminach na terenie województwa został przedstawiony w tabeli 21. (Załącznik 1) Przyczyną opóźnienia lub nieokreślenia i niepodania przez wójtów gmin lub burmistrzów miast do publicznej wiadomości wymagań jakie powinni spełniać przedsiębiorcy ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości było nie uchwalenie regulaminów utrzymania czystości i	

				porządku w gminach oraz nie uchwalenie gminnych planów gospodarki odpadami. 46 gmin tj. 23 % z terenu województwa zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o odpadach oraz o zmianie niektórych innych ustaw utworzyły do dnia 13 kwietnia 2006 r. ewidencję umów zawartych na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości w celu kontroli wykonania przez właścicieli nieruchomości i przedsiębiorców obowiązków wynikających z ustawy. Przebieg procesu tworzenia ewidencji umów przedstawia tabela 23 (w Załączniku 1) Zgodnie z art. 10 ust.6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych innych ustaw 170 przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie odbioru odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości w terminie do 13 listopada 2005 roku przekazali właściwym wójtom, burmistrzom lub prezydentom miast wykaz, o którym mowa w art. 2 pkt 10 ustawy, według stanu na dzień 13 października 2005 r. Przebieg procesu przekazywania przez przedsiębiorców wymienionych powyżej wykazów przedstawiono w tabeli 24 (w Załączniku 1).	
3	Intensyfikacja akcji podnoszenia świadomości społecznej w dziedzinie gospodarki odpadami	Zadanie ciągłe	Organizacja szkoleń i konferencji	Zadanie to zostało przypisane w PGO dla województwa lubelskiego do realizacji przez Urząd Wojewódzki. W aktualizacji PGO zostanie to skorygowane gdyż zadanie to nie należy do zakresu obowiązków Wojewody. W ramach działalności edukacyjnej i informacyjnej Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego zorganizował następujące konferencje i spotkania z zakresu gospodarki odpadami: 1. <u>Budowa zintegrowanego systemu gospodarki odpadami w gminie na przykładzie zbiórki opakowań szklanych. Źródła finansowania systemu.</u> (2004) Uczestniczyło w niej 144 osoby z jednostek samorządów gminnych i powiatowych, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz członkowie organizacji pozarządowych 2. <u>Gospodarka odpadami w Województwie lubelskim. Przygotowania do aktualizacji „Planu gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego”</u>(2006) Uczestniczyło w niej 157 osób 3. <u>Zdrowotne i prawne aspekty postępowania z wyrobami zawierającymi azbest</u> (2004) uczestniczyło w niej 186 osób W ramach ww. konferencji została wydana broszura pt. „Konferencja: Zdrowotne i prawne aspekty postępowania z wyrobami zawierającymi azbest”	

				4. <u>Azbest-zagrożenia zdrowotne, uregulowania prawne oraz procedury unieszkodliwiania</u> (2005) Zamość oraz Biała Podlaska w konferencji uczestniczyło 149 osób. W ramach ww. konferencji została wydana broszura pt. „Azbest, zagrożenia zdrowotne, uwarunkowania prawne oraz procedury unieszkodliwiania” Wszystkie powiaty województwa lubelskiego podjęły realizację działań edukacyjnych w zakresie gospodarki odpadami. Organizowane były liczne spotkania edukacyjne, przeprowadzano akcje i konkursy ekologiczne skierowane do placówek oświatowych, rozpowszechniano poprzez broszury informacyjne zasady utrzymania czystości i porządku oraz zasady postępowania z azbestem i odpadami biodegradowalnymi.	
4	Objęcie 100% mieszkańców zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych	2003-2006		Do końca 2006 roku 77 % mieszkańców z terenu województwa zostało objętych zorganizowanym systemem odbioru odpadów komunalnych. Nie objęcie 100 % mieszkańców wszystkich gmin województwa było spowodowane m.in. brakiem podpisania umów pomiędzy mieszkańcami, a przedsiębiorcami na odbiór odpadów komunalnych z gospodarstw domowych, brakiem funduszy na zakup pojemników oraz środków transportu do zbiórki. Działanie to szczegółowo przedstawiono w części opisowej Raportu.	
			Zakup pojemników do zbiórki selektywnej (2003-2015)	Większość powiatów (20 z 24) zakupiło pojemniki do selektywnej zbiórki odpadów 4203 szt. na łączną kwotę 2 968,53 tys. zł. W części opisowej Sprawozdania w tabeli 2.7a przedstawiono w rozbiciu na powiaty ilości zakupionych pojemników i koszty zadania	2 968,53
5	Rozwój selektywnej zbiórki odpadów ulegających biodegradacji, w tym odpadów zielonych i odpadów organicznych z gospodarstw domowych	2003-2006	Propagowanie kompostowania odpadów ulegających biodegradacji przez mieszkańców we własnym zakresie (zadanie ciągłe)	W Planie gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego opisano podstawowe działania zmierzające do redukcji odpadów ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów. Niewielki procent mieszkańców z zabudowy jednorodzinnej gromadziło odpady w przydomowych kompostowniach, wykorzystując je później jako nawóz.. Brak danych nie pozwala na oszacowanie procentowej ilości prowadzonego przez mieszkańców kompostowania odpadów biodegradowalnych. Prowadzono akcje propagowania kompostowania odpadów we własnym zakresie poprzez rozpowszechnianie broszur informacyjnych.	3,02
			Intensyfikacja wykorzystania kompostu w rolnictwie (zadanie ciągłe)	Gminy nie wykazały inicjatywy w zakresie wdrożenia systemu selektywnego zbierania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.	
6	Budowa instalacji, które zapewnią	2003-2006	Budowa gminnych kompostowni	W 2004 roku wybudowano kompostownię w Wincentowie.	

odzysk i unieszkodliwianie (poza składowaniem) w 2006 r. ok. 1.460 tys. Mg odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonych w kraju, w tym ok. 680 tys. Mg odpadów organicznych na poziomie kraju.	(2003-2006)		
	Budowa kompostowni komorowej dla ZZO Korczów (2005-2006)	Przy ZZO Korczów w 2003 r otworzono linię do segregacji o mocy przerobowej 2,0-2,5 tys.Mg. Nie wybudowano kompostowni, doposażono jedynie składowisko.	
	Budowa kompostowni komorowej dla ZZO Zamość (2004-2014)	Prace rozpoczynające inwestycje zostały przesunięte na późniejszy termin	
	Budowa kompostowni komorowej dla ZZO Srebrzyszcze (2004-2006)	Przesunięto inwestycje na 2008 r. Wykonano prace dokumentacyjne. Równolegle powstała koncepcja utworzenia ZZO z lokalizacją w Wincentowie powiat krasnostawski. Zakład miał by powstać przy Międzygminnym Składowisku Odpadów Komunalnych „KRAS-EKO” Sp. z o.o. w Wincentowie. Obejmował by on powiat krasnostawski wchodzący w skład ZZO Srebrzyszcze. W roku 2004 utworzono kompostownię która wytwarza ok. 40 Mg kompostu rocznie oraz sortownię ręczną odpadów selektywnie zebranych.	
	Budowa kompostowni komorowej dla ZZO Adamki (2004-2006)	Na skutek protestu mieszkańców konieczna jest inna lokalizacja zakładu. Inwestycję przesunięto.	
	Budowa kompostowni komorowej dla ZZO Międzyrzec Podlaski (2004-2006)	Inwestycja nie zrealizowana, przesunięta na 2007 rok.	
	Budowa kompostowni komorowej dla ZZO Biała Podlaska (2004-2014)	Prace rozpoczynające inwestycje zostały przesunięte na późniejszy termin	
	Zakup pojemników do zbiórki odpadów organicznych (2003-2015)	Nie zrealizowano żadnej inwestycji. W żadnej z gmin nie zakupiono pojemników do zbiórki odpadów organicznych.	
	Budowa kompostowni przyzładowej w Lublinie (2003-2004)	W 2004 roku powstała kompostownia odpadów organicznych KOM-EKO Sp. z o.o. w 2004 r. o mocy przerobowej 3,420 tyś. Mg/rok.	

7	Rozwój selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych. Działania organizacyjne w celu zapewnienia w 2006 r. zbiórki na poziomie 20% odpadów wielkogabarytowych.	2003-2006		Zadanie zostało ujęte w powiatowych planach gospodarki odpadami, W wielu przypadkach zbiórka wielkogabarytowych odpadów była realizowana przez firmy prywatne jako usługa na telefon. Nieliczne gminy gromadzą odpady wielkogabarytowe w Wiejskich Punktach Gromadzenia Odpadów. Pojedyncze gminy organizują system oparty na okresowym odbiorze odpadów wielkogabarytowych i zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego przez firmy posiadające stosowne zezwolenie na ich odbiór. Zbiórka organizowana jest w zależności od potrzeb raz lub dwa razy w roku.	
8	Budowa instalacji do demontażu i recyklingu odpadów wielkogabarytowych o przepustowości 200 tys. Mg w 2006 r. na poziomie kraju.	2003-2006		Zadania nie przewidziano do realizacji w województwie lubelskim	
9	Rozwój selektywnej zbiórki odpadów budowlanych wchodzących w strumień odpadów komunalnych. Działania organizacyjne w celu zapewnienia w 2006 roku zbiórki na poziomie 15% odpadów budowlanych w skali kraju.	2003-2006	Budowa zakładów unieszkodliwiania odpadów budowlanych	Tylko nieliczne gminy województwa lubelskiego wprowadziły system selektywnego zbierania odpadów budowlanych wchodzących w strumień odpadów komunalnych. Część z tych gmin wprowadziło zbieranie tych odpadów do pojemników, inne w zależności od potrzeb na telefoniczne zgłoszenie zapotrzebowania na odbiór.	
10	Budowa instalacji do recyklingu odpadów budowlanych o przepustowości 370 tys Mg w 2006 r. na poziomie kraju.	2003-2006		Planowany zakład w mieście Hrubieszów.	
11	Rozwój selektywnej	2003-	Wdrożenie systemu	Nie podjęto działań systemowych w skali województwa. Zbiórkę odpadów	

	zbiórki celem unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych. Działania organizacyjne w celu zapewnienia w 2006 roku zbiórki na poziomie 15% odpadów niebezpiecznych w kraju	2006	zbiórki odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych (zadanie ciągłe)	niebezpiecznych rozpoczęły nieliczne gminy.	
			Zakup pojemników do zbiórki odpadów niebezpiecznych (2003-2015)	Gminy nie podjęły realizacji tego działania. Odpady niebezpieczne były wysegregowane ze zmieszanych odpadów komunalnych na linii do segregacji odpadów. Wiele gmin prowadzi zbiórkę odpadów niebezpiecznych do pojemników wydierżawionych od organizacji odzysku (zużyte baterie).	
			Budowa Punktów Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych (PZON) (2003-2006)	Planowane w m. Dęblinie oraz Puławach (2007-2008)	
			Zakup Mobilnych Punktów Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych (2003-2006)	Powiaty oraz gminy województwa lubelskiego nie wykazały potrzeby zakupu Mobilnych Punktów Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych	
12	Budowa instalacji linii unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych o przepustowości 17 tys Mg w 2006 r. na poziomie kraju.	2003-2006	Modernizacja instalacji do termicznego unieszkodliwiania odpadów medycznych i weterynaryjnych.	W latach 2003-2006 nie przeprowadzono modernizacji instalacji do termicznego unieszkodliwiania odpadów medycznych. W związku z tym spośród istniejących w 2003 roku 11 instalacji do unieszkodliwiania odpadów medycznych (7 instalacji do termicznego unieszkodliwiania odpadów oraz 4 tzw. spalarek odpadów) 10 zostało zamkniętych (brak możliwości dostosowania ich do wymogów ochrony środowiska). Obecnie jedyną instalacją, która świadczy usługi w zakresie termicznego unieszkodliwiania odpadów medycznych jest spalarnia przy Państwowym Szpitalu Klinicznym Nr 4 w Lublinie. W 2004 roku w PSK 4 unieszkodliwiono 0,567 tys. Mg, w 2005 - 0,476 tys. Mg a w roku 2006 – 0,514.tys.Mg.	36,048
13	Budowa lub modernizacja składowisk odpadów komunalnych wg standardów i wymogów UE.	2003-2012	Budowa zakładu utylizacji odpadów komunalnych dla Lublina i gmin ościennych w miejscowości Rokitno (2003-2008)	Rekultywacja I- wyeksploatowanej niecki składowiska odpadów (rekultywacja techniczna i biologiczna terenu o pow. 6,0318 ha). Realizacja instalacji odgazowania i zagospodarowania biogazu oraz rekultywacja I niecki składowiska w Rokitnie w latach 2005-2006. a/ Odwiercanie i budowa studni odgazowujących – 670 tys. b/ Pompownie oczyszczające studnie – 108 tys.	11 760

			c/ Makroniwelacja terenu i wykopy pod obiekty instalacji biogazu – 880 tys. d/ Wykonanie fundamentów pod obiekty instalacji biogazu – 36 tys. e/ Dostawa posadowienie i montaż modułu przygotowania biogazu i pochodni – 2 453 tys. f/ Budowa komory kondensatu instalacji odprowadzającej kondensat do kanalizacji – 12 tys. g/Ułożenie przewodów przesyłowych biogazu i nawilżające złoże -528 tys. h/ Uszczelnienie wierzchowiny i wykonanie okrywy rekultywacyjnej – 3 477 tys. i/ Dostawa posadowienie i montaż modułów agregatów prądotwórczych – 1 988 tys. j/ Dostawa posadowienie i montaż kontenerowej stacji transformatorowej średniego napięcia -1 428 tys. k/ Ułożenie przewodów energii elektrycznej do sieci krajowej – 180 tys. <u>Kom-Eko Sp. Z o.o. (2003)</u> 2 linie sortownicze odpadów komunalnych na frakcję suchą – moc przerobowa 21 tys. Mg/rok i 2,4 tys. Mg/rok. Linia sortownicza odpadów komunalnych na frakcję moką – moc przerobowa 12,6 tys Mg/rok Kompostownia odpadów organicznych –moc przerobowa 3,42 tys. Mg/rok <u>MPO Sita Sp. Z o.o.(2005)</u> Linia do segregacji odpadów – moc przerobowa 12 tys. Mg/rok	3 420,00
		Budowa ZZO Piaski – Zarzecze II (2003-2006)	Przesunięto inwestycję. Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne wyposażone jest w: - kwaterę do składowania odpadów niebezpiecznych - kwaterę do składowania odpadów niebezpiecznych zawierających azbest, - kwaterę do składowania odpadów z wyłączeniem obojętnych. W II kwartale 2006 r. oddano do użytku nieckę komunalną. Składowisko posiada uszczelnienie bentomatą, posiada geomembranę, drenaż odcieków, studnie odciekowe. W 2006 roku oddano pilotażową linię do segregacji odpadów	
		Wprowadzenie ponadpowiatowego zintegrowanego systemu gospodarki odpadami komunalnymi i osadami ściekowymi w	Zadanie niezrealizowane. Przesunięto inwestycję na 2007 rok. Trwają uzgodnienia i prace koncepcyjne nad budową Międzygminnego Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Lebieziewie, który obsługiwałby 2 gminy z obszaru ZZO Włodawa (Kodeń i Sławatycze).	

			powiązaniu z tworzeniem alternatywnych źródeł energii i modernizacja systemu ciepłowniczego – Włodawa (2005-2008)		
			Zakup linii do segregacji odpadów dla ZZO Zamość (2003)	Opracowano koncepcję ZZO. Inwestycja planowana na lata 2008-2010. Po konsultacjach społecznych została zmieniona lokalizacja zakładu z Zamościa na Dędowiec gmina Skierbieszów. Zakład ten będzie obsługiwał miasto Zamość i 10 gmin.	
			Budowa sortowni dla ZZO Rogóżno (2003-2008)	Nie podjęto działań. W obrębie zakładu planowana jest w pierwszej fazie budowa kompostowni przyzłomowej. W drugiej planuje się zainstalowanie m.in. kompostowni kontenerowej modułowej, boksu do demontażu odpadów wielkogabarytowych.	
			Budowa sortowni dla obszaru Hrubieszów-Łasków (2005-2006)	Inwestycję zrealizowano w miejscowości Mircze w 2003 r. Znajduje się tam linia sortownicza o mocy przerobowej 7,2 tys. Mg/rok. Miasto Hrubieszów planuje budowę sortowni w latach 2007-2011, kompostowni na lata 2011-2014 oraz nowej kwatery składowiska (nie określono terminu).	
			Budowa sortowni dla ZZO Srebrzyszcze (2003-2006)	Wykonano prace dokumentacyjne, inwestycję przesunięto na rok 2008. Równolegle powstała koncepcja utworzenia ZZO z lokalizacją w Wincentowie powiat krasnostawski. Zakład miał by powstać przy Międzygminnym Składowisku Odpadów Komunalnych „KRAS-EKO” Sp. z o.o. w Wincentowie. Obejmowałby on powiat krasnostawski wchodzący w skład ZZO Srebrzyszcze.	270,000
			Budowa sortowni dla ZZO Nowodwór (2004-2006)	Obecnie prowadzone są działania nad opracowaniem koncepcji programowo-przestrzennej tego zakładu. Opóźnienia realizacji tego zadania spowodowane są brakiem lokalizacji Zakładu Zagospodarowania Odpadów w związku ze sprzeciwem społeczności lokalnej. W roku 2004 uruchomiono natomiast zakład w Lubartowie (selekcja ręczna). Zakład posiada magazyn do segregacji odpadów oraz instalacje do higienizacji osadu.	
			Budowa sortowni dla ZZO Stara Wieś (2004-2006)	Zakład uruchomiono w roku 2004. Posiada on linię do segregacji odpadów o mocy przerobowej 14 tys. Mg/rok. Sortownia posiada wiatę, zadaszne boksy na wysegregowane surowce wtórne oraz infrastrukturę towarzyszącą. W II etapie przewidziano budowę kompostowni. Prace są na etapie projektu. Do zakładu przyjmowane są zmieszane odpady komunalne z terenu gminy Łęczna, Milejów, Cyców i Puchaczów. Niecka - II posiada uszczelnienie bentomatą i geomembraną PEHD, drenaż nadfoliowy, instalację odgazowującą pionową (2 studnie).	
			Budowa sortowni w ZZO	Przesunięto inwestycję na 2007 rok. Trwają prace koncepcyjne nad budową	

			Biała Podlaska (2003-2006)	Międzygminnego Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Lebedziewie obejmującego z obszar ZZO Biała Podlaska miasto Terespol oraz gminy Piszczac, Janów Podlaski, Rokitno, Terespol.	
			Rozbudowa składowiska w ZZO Puławy (2005-2011)	Doposażono składowisko odpadów w Puławach.	381,500
			Rozbudowa składowiska w ZZO Borownica (2006-2012)	W 2004 roku w gm. Janów Lubelski oddano do użytku i Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Borownicy (ZUOK). I – etap prac obejmował budowę kwatery składowiskowej o poj. 100,87 tys. m ³ i powierzchni 1,7 ha, uszczelnionej folią PEHD położonej na macie bentonitowej, infrastruktury technicznej składowiska i planowanego ZUOK (sieć wod. Kan. , sieć energetyczna, drogi, place, budynek administracyjno-socjalny, garaże, zasieki 4-blokowe, waga samochodowa, myjnia, ogrodzenie, piezometry, drenaż opaskowy, zbiornik na odcieki, odgazowanie (5 studni) zieleni izolacyjna). Zakupiono również: kompaktor, spychacz, śmieciarkę, samochód z dźwigiem do opróżniania pojemników do selektywnej zbiórki, prasę do odpadów oraz pojemniki do selektywnej zbiórki. Docelowo składowisko obsługuje wszystkie gminy z terenu powiatu. W styczniu 2006 rozpoczęto eksploatację tej kwatery. Niezbędna jest jeszcze budowa w ramach ZUOK linii do segregacji odpadów oraz kompostowni.	7 246,361
			Budowa składowiska w ZZO Korczów (2005-2014)	Budowa myjni kontenerów na składowisku w Korczowie (2004/2005), zakup samochodu specjalistycznego do przewozu odpadów gromadzonych w kontenerach (2005).	
			Budowa składowiska w ZZO Rogózno (2003-2006)	Nie podjęto działań.	
			Rozbudowa składowiska dla obszaru świdnicko-bychawskiego (2004-2006)	Zbudowano II nieckę na składowisku w Dorohucz, nie wskazano czy składowisko będzie działało w ramach ZZO. Nie zostały przeprowadzone rozmowy z gminami na temat zaplanowanej budowy linii sortowniczej i kompostowni wchodzącej w skład ZZO. Utworzył się Celowy Związek Gmin PROEKOB, który stworzył koncepcję powstania obszaru bychawsko-bełżyckiego, który obejmowałby trzy gminy z obszaru świdnicko-bychawskiego.	
			Budowa składowiska w ZZO Adamki (2004-2006)	Nie zrealizowano inwestycji w zakresie budowy ZZO Adamki. Wg informacji ze Sprawozdania powiatowego powodem jest brak funduszy zewnętrznych na wykonanie inwestycji.	

		Rozbudowa składowiska dla ZZO Międzyrzec Podlaski (2004-2006)	Nie zrealizowano. W Międzyrzeczu istnieje linia do segregacji odpadów (Zakład Segregacji Surowców Wtórnych)	
		Modernizacja składowisk odpadów komunalnych (2003-2006)	<u>Powiat bialski</u> Wyposażenie składowiska w Lebieziewie w wagę i urządzenie do odprowadzania gazu. <u>Powiat biłgorajski</u> Wykonanie piezometrów na składowisku w Józefowie, Radzięcinie i Turobinie. Wykonanie otworu obserwacyjnego P-3 w rejonie składowiska oraz wykonanie projektu rekultywacji na składowisku w Biszczu <u>Powiat krasnostawski</u> Wyposażenie składowiska w Woli Żółkiewskiej w wagę i pas zieleni, oraz składowisko w Siewnicy Różanej w wagę i urządzenie do odprowadzania gazu. <u>Powiat lubartowski</u> Modernizacja składowiska w Nowodworze, gm. Lubartów w następującym zakresie: - montaż wagi samochodowej - wykonanie instalacji do odprowadzania gazu składowiskowego - instalacja piezometrów <u>Powiat opolski</u> Wykonanie 3 piezometrów na składowisku odpadów w Ożarowie. Zakup piezometru i wagi dla składowiska w Rogowie, inwestycja realizowana przez gminy Karczmiska i Wilków. Wykonanie biernej studni odgazowującej oraz rowu drenażowego na składowisku odpadów w Poniatowej Wsi. <u>Powiat świdnicki</u> Budowa II niecki roboczej gminnego składowiska odpadów w Dorohuczycach <u>Powiat puławski</u> Wykonanie przyłącza elektrycznego do składowiska w Szumowie-3,8 tys zł. oraz zakup wagi samochodowej-120 tys zł, zakup kompaktora-134,2 tys zł. Utwierdzenie powierzchni pod kompostownię odpadów i wykonanie systemu odprowadzania odcieków-100 tys zł. Opracowanie koncepcji termicznego unieszkodliwiania przefermentowanych osadów pościekowych – 23,5 tys zł.	617,471 81,005 97,488 381,500

14	Zamykanie i rekultywacja składowisk odpadów komunalnych niespełniających wymogów UE.	2003-2014	Rekultywacja składowisk odpadów komunalnych (2003-2006)	<u>Powiat bialski</u> Zamknięcie i rekultywacja składowiska Łomazy <u>Powiat chełmski</u> Zamknięcie i rekultywacja składowiska Kobyle <u>Powiat janowski</u> Zamknięcie i rekultywacja składowiska Janów Lubelski <u>Powiat hrubieszowski</u> Dokończono rekultywację składowiska odpadów w Hrubieszowie przy ul. Wyzwolenia. <u>Powiat kraśnicki</u> Zamknięcie i rekultywacja składowiska odpadów „Wilcze Doły”. <u>Powiat krasnostawski</u> Zamknięcie i rekultywacja składowiska w miejscowości Suchodoły. Rekultywacja i zamknięcie składowiska w m. Chorupnik. Rekultywacja i zamknięcie składowiska w m. Drewniki. <u>Powiat lubartowski</u> Rekultywacja składowiska odpadów innych niż nieb. i obojętne w Sernikach. <u>Powiat zamojski</u> W 2005 roku wykonano rekultywację sektora S1 oraz modernizację składowiska odpadów w Grobowcu 2006 r - rozpoczęcie rekultywacji gminnego składowiska odpadów w Szczepieszynie. <u>Powiat opolski</u> Wykonanie rekultywacji składowiska w Ożarowie. <u>Powiat łączyński</u> Zamknięto pierwszą nieckę składowiska w Starej Wsi. <u>Powiat tomaszowski</u> Rekultywacja na składowisku w Ulhówku – zwiększenie pojemności o 32 tys. m3. <u>Powiat parczewski</u> Zamknięcie i rekultywacja składowiska Jabłoń i Białka.	27,642 763,982 1 400,000 84,315 1 835,892 856,739 185,120 157 259,500
----	--	-----------	---	--	--

			Likwidacja dzikich wysypisk (zadanie ciągle)	W większości gmin województwa lubelskiego powstające miejsca nielegalnego składowania odpadów są na bieżąco usuwane. Jedynie w nielicznych gminach (19) nie zlikwidowano dzikich wysypisk. Na terenie tych gmin zlokalizowano 47 dzikich wysypisk o łącznej powierzchni ok. 10,29 ha, na których zostały zgromadzone odpady komunalne (tab. 2.12 część opisowa Sprawozdania). Najwięcej dzikich wysypisk znajduje się na gruntach będących własnością gmin (71.23%), a najmniej na terenach należących do osób fizycznych. <u>Powiat hrubieszowski</u> Miejsce nielegalnego składowania odpadów usuwane na bieżąco na terenie wszystkich gmin należących do powiatu. W gminie Werbkowice zlikwidowano 3 nielegalne składowiska w miejscowościach Pdhorce 0,3 ha, Honiatycze 0,2 ha i Werbkowice 0,2 ha. <u>Powiat kraśnicki</u> Na bieżąco usuwane są nielegalne składowiska w gminach na terenie związku. Usunięto składowiska w miejscowościach Słodów Pierwszy, Konin, Opoka, Annopol. <u>Powiat lubartowski</u> Likwidacja dzikich składowisk na terenie gminy Michów, Jeziorzany (2006) <u>Powiat janowski</u> Likwidacja dzikich składowisk w gminie Dzwola. Inwentaryzację dzikich wysypisk dokonują szkoły w ramach udziału w Alercie Ekologicznym przekazując informacje o miejscach nielegalnego składowania właściwym organizacjom w gminach. <u>Powiat puławski</u> Likwidacja dzikich składowisk w gminie Janowiec, Nałęczów, Puławy, Żyrzyn i mieście Puławy <u>Powiat krasnostawski</u> Likwidacja miejsc nielegalnego składowania.	11,5 30,0 2,0 75,914 19,59
--	--	--	---	---	---

Zadania z Planu gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego nie ujęte w KPGO

15		2003-2004	Utworzenie Centrum Zarządzania Gospodarką Odpadami	W 2005 roku w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Lubelskiego powstało Centrum Zarządzania Gospodarką Odpadami. Zadaniem centrum jest monitorowanie systemu gospodarki odpadami na obszarze województwa lubelskiego, prowadzenie wojewódzkiej bazy danych dotyczącej wytwarzania i gospodarowania odpadami, sporządzanie raportów i sprawozdań dotyczących gospodarki odpadami, wymiana informacji i edukacja.	
16		2003	Opracowanie wojewódzkiej bazy danych dotyczącej wytwarzania i gospodarowania odpadami	Jednostką realizującą jest Urząd Marszałkowski. Oprogramowanie zostało przekazane przez Ministerstwo Środowiska 2 lutego 2004 r. i od tego momentu baza jest sukcesywnie uzupełniana oraz corocznie zgodnie z ustawą sporządzany jest raport wojewódzki.	
17		2004-2006	Wspieranie ośrodków naukowo-badawczych w poszukiwaniu nowych rozwiązań w zakresie gospodarki odpadami	Do Urzędu Marszałkowskiego nie wpłynął żaden wniosek z inicjatywą ośrodków naukowo-badawczych w zakresie gospodarki odpadami.	
18		2003	Założenie powiatowego systemu informacji o komunalnych osadach ściekowych i ich stosowaniu	W PGO dla województwa lubelskiego jako jednostkę odpowiedzialną za realizację zadania podano Urząd Wojewódzki i Starostwa. W aktualizacji PGO zapis ten zostanie poprawiony, gdyż zadanie to nie należy do kompetencji Urzędu Wojewódzkiego.	
19		Zadanie ciągłe	Kontrola jakości osadów w wybranych oczyszczalniach	Na bieżąco oczyszczalnie prowadzą kontrole.	
20		2003-2006	Budowa stacji przeładunkowych (nie będących elementami ZZO)	Gminy i powiaty nie wykazały potrzeby w zakresie budowy stacji przeładunkowych.	
21		2003-2006	Zorganizowanie Regionalnego Centrum Recyklingu Odpadów w Lublinie	Nie zrealizowano zadania.	
22		2003-	Budowa Zakładu	Nie zrealizowano zadania.	

		2010	Gospodarki Odpadami Przemysłowymi i Odpadami Wyselekcjonowanymi z Odpadów Komunalnych		
23		2003-2006	Budowa Regionalnego Zakładu Zagospodarowania Odpadów Komunalnych w Lublinie	Nie zrealizowano zadania	
24		2003-2006	Budowa ujęcia biogazu-składowisko Rokitno	Zbudowano system ujmowania biogazu oraz jego wykorzystania do produkcji energii elektrycznej. W pierwszych miesiącach pozyskiwano biogaz o wydajności ok. 110 m ³ /h.	10 200
25		2005-2007	Wykonanie instalacji do suszenia i spalania osadu przefermentowanego – MGKiM „Wodociągi Puławskie” Sp. z o.o.	Przesunięto inwestycję na lata 2009-2010	
26		Od 2005	Realizacja stacji termicznego suszenia osadu z możliwością jego późniejszego użycia jako paliwo w cementowni bądź spalarni osadu-Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Lublinie Sp. z o.o.	Został podpisany kontrakt z wykonawcą wyłonionym w drodze przetargu. Wykonawca w pierwszym etapie przygotowuje projekt, następnie uzyska pozwolenie na budowę i w ostatnim etapie wybuduje obiekt.	

Tabela 25. Zestawienie informacji o zrealizowanych przedsięwzięciach w zakresie gospodarki odpadami opakowaniowymi w województwie w latach 2003-2006.

Lp.	Nazwa zadania w krajowym planie gospodarki odpadami	Okres realizacji	Nazwa zadania w wojewódzkim planie gospodarki odpadami	Opis podjętych działań	Koszty (tyś. PLN)
1	Organizowanie gospodarki odpadami opakowaniowymi na terenie gmin, w tym selektywnego zbierania finansowanego z opłat produktowych i opłat pobieranych przez organizację odzysku	2003-2014		W 2005 roku 103 gminy prowadziły selektywną zbiórkę odpadów opakowaniowych we własnym zakresie. Zebrano łącznie 10 699 901 kg odpadów opakowaniowych (w tym tworzywa sztuczne 1 522 745 kg, aluminium 35 138 kg, opakowania ze stali 219 605, opakowania z tektury 3 682 387, opakowania ze szkła gospodarczego 2 850 916, opakowania z materiałów naturalnych 1 902 310, opakowania wielomateriałowe 486 800 kg W 2006 roku 120 gmin prowadziło selektywną zbiórkę odpadów opakowaniowych we własnym zakresie. Zebrano łącznie 11 525 939 kg odpadów opakowaniowych (w tym tworzywa sztuczne 2 027 049 kg, aluminium 29 814 kg, stal 99 590 kg, papier i tektura 5 409 144, szkło gospodarcze 3 921 173, materiały naturalne 29 000, opakowania wielomateriałowe 10 169.	2 450,39 2 417,17
2	Budowa potencjału technicznego w zakresie selektywnego gromadzenia odpadów opakowaniowych: zapewnienie odpowiedniej ilości pojemników, budowa punktów gromadzenia odpadów opakowaniowych	2003-2014		20 powiatów z województwa lubelskiego w latach 2004-2006 zakupiło 4203 szt. pojemników do selektywnej zbiórki odpadów.	2 968,53

3	Budowa potencjału technicznego w zakresie transportu odpadów opakowaniowych: specjalistyczne i podstawowe środki transportu.	2003-2014		b.d	
4	Działanie informacyjno-edukacyjne dla społeczności lokalnej.	2003-2014		Najszerzą inicjatywę w zakresie edukacji ekologicznej podjęły związki gmin (9 związków gmin stworzonych dla wspólnego działania w zakresie gospodarki odpadami). Organizowano spotkania informacyjne w szkołach, propagowano selektywną zbiórkę poprzez rozpowszechnianie ulotek, organizowano doraźnie na terenach gmin akcję zbiórki surowców wtórnych, umieszczano wkładki informacyjne do gazet lokalnych.	
5	Opracowanie gminnych planów gospodarki odpadami opakowaniowymi	2003-2014		Gminne plan gospodarki odpadami wyznaczają cele i zadania z zakresu gospodarki odpadami opakowaniowymi. Nie stworzono oddzielnego dokumentu, który zawierałby szczegółowy opis gospodarowania odpadami opakowaniowymi na terenie gminy.	
6	Uzgodnienia pomiędzy organizacjami odzysku i organami wykonawczymi gmin w zakresie prowadzenia selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych oraz budowy punktów zbierania odpadów opakowaniowych i instalacji do segregacji odpadów.	2003-2014		Według wyliczeń dokonanych na podstawie sprawozdań przesyłanych do WFOŚiGW wynika, że 35 gmin z terenu województwa prowadzi selektywną zbiórkę odpadów opakowaniowych posiadając umowy z organizacjami odzysku na odbiór tych odpadów.	
7	Opracowanie wojewódzkich planów gospodarki odpadami opakowaniowymi.	2003-2014		Plan gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego wyznacza cele i zadania z zakresu gospodarki odpadami opakowaniowymi. Nie stworzono oddzielnego dokumentu, który zawierałby szczegółowy opis gospodarowania odpadami opakowaniowymi w województwie.	

8	Kontrola przedsiębiorców	2003-2014		Właściwości kontrolne w zakresie gospodarki odpadami opakowaniowymi lub poużytkowymi posiada Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Lublinie. Marszałek Województwa Lubelskiego w przypadku wątpliwości, co do właściwego wywiązywania się przez przedsiębiorców w zakresie gospodarki odpadami opakowaniowymi lub poużytkowymi zwraca się z prośbą do Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska o przeprowadzenie kontroli. W latach 2004-2006 WIOŚ przeprowadził 4 kontrole w zakresie gospodarki odpadami opakowaniowymi i poużytkowymi na wniosek marszałka.	
9	Udział w budowie wystarczającego potencjału technicznego w zakresie instalacji odzysku i recyklingu w skali województwa	2003-2014		W województwie lubelskim jest 12 linii do segregacji o zdolności przerobowej ok. 108 tys. Mg/rok. W przypadku doczyszczania wysegregowanych w wyniku selektywnej zbiórki odpadów, instalacje pozwalają na doczyszczanie zakładanej minimalnej ilości opakowań (zgodnie z założeniami Krajowego planu gospodarki odpadami w stosunku do woj. lubelskiego). Opis potencjału technicznego w zakresie instalacji odzysku w skali województwa przedstawiono w tabeli 2.9 w części opisowej Sprawozdania natomiast w tabeli 2.4 ilości odpadów opakowaniowych poddanych odzyskowi i recyklingowi.	
10	Działania informacyjno-edukacyjne o zasięgu wojewódzkim.	2003-2014		Konferencja z zakresu gospodarki odpadami opakowaniowymi (2004) <u>Budowa zintegrowanego systemu gospodarki odpadami w gminie na przykładzie zbiórki opakowań szklanych. Źródła finansowania systemu.</u> Uczestniczyły w niej 144 osoby z jednostek samorządów gminnych i powiatowych, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz członkowie organizacji pozarządowych.	
11.	Budowa wystarczającego potencjału technicznego w zakresie recyklingu odpadów opakowaniowych, zwiększenie zdolności przetwórczych.	2003-2014		Wg danych z wojewódzkiej bazy odpadowej 13 przedsiębiorców z terenu województwa lubelskiego prowadzi działalność w zakresie recyklingu odpadów opakowaniowych. Informacje te mogą być niekompletne, gdyż część przedsiębiorców nie wypełnia ustawowego obowiązku sprawozdawczego.	

Tabela 26. Zestawienie informacji o zrealizowanych przedsięwzięciach w zakresie gospodarki odpadami w sektorze gospodarczym w województwie w latach 2003-2006.

Lp.	Nazwa zadania w krajowym planie gospodarki odpadami	Okres realizacji	Nazwa zadania w wojewódzkim planie gospodarki odpadami	Opis podjętych działań	Koszty (tys. PLN)
1	Rozpoznanie stanu gospodarki odpadami w małych i średnich podmiotach gospodarczych	2003-2006		Prowadzenie wojewódzkiej bazy danych o odpadach pozwoliło na zidentyfikowanie większej liczby wytwórców odpadów w szczególności małych podmiotów gospodarczych. Są to głównie przedsiębiorcy wytwarzający odpady z następujących grup: 05,06,11,12,15,16.17 i 18. Rozpoznanie stanu gospodarki odpadami w małych i średnich podmiotach gospodarczych jest możliwe dzięki prowadzonej i uzupełnianej na bieżąco bazie danych o odpadach.	
2	Organizacja systemu zbierania, gromadzenia i transportu odpadów powstających w sektorze małych i średnich przedsiębiorców.	2004-2006		b.d	
3	Monitoring gospodarki odpadami powstającymi w sektorze gospodarczym	2003-2014		Prowadzona przez Urząd Marszałkowski baza danych dotycząca wytwarzania i gospodarowania odpadami pozwala na monitorowanie gospodarki odpadami powstającymi w sektorze gospodarczym. Baza tworzona jest na podstawie zbiorczych zestawień danych o odpadach przesyłanych corocznie przez przedsiębiorców oraz decyzji w zakresie gospodarowania odpadami.	
4	Opracowanie list rankingowych składowisk przeznaczonych do likwidacji lub modernizacji oraz terenów zdegradowanych przeznaczonych do rekultywacji	2003-2006		W województwie lubelskim nie opracowano listy rankingowej, gdyż nie ma składowisk w sektorze gospodarczym, które byłyby przeznaczone do likwidacji lub modernizacji.	
5	Budowa 6 instalacji do stabilizacji odpadów przy wykorzystaniu odpadów z przemysłu energetycznego-do zagospodarowania osadów ściekowych, szlamów,	2003-2007		Zadania nie realizowane w województwie lubelskim.	

	zawiesin				
6	Budowa 8 instalacji do wytwarzania betonów samozagęszczalnych	2003-2008		Zadania nie przewidziano do realizacji w województwie lubelskim	
7	Budowa 9 nowych i modernizacja 15 obecnie istniejących instalacji przygotowujących materiały na bazie odpadów z przemysłu energetycznego do wykorzystania w technologiach górniczych podszadzenia podziemnych wyrobisk górniczych	2003-2010		Zadania nie przewidziano do realizacji w województwie lubelskim	
8	Budowa 2 linii technologicznych do przetwarzania produktów odsiarczania spalin metodą półsuchą na materiały przydatne do stabilizacji gruntu, makroniwelacji i rekultywacji, budowy dróg	2003-2014		Zadania nie przewidziano do realizacji w województwie lubelskim	
9	Budowa 3 instalacji aktywacji popiołów konwencjonalnych jako dodatku poprawiającego parametry użytkowe betonu	2003-2014		Zadania nie przewidziano do realizacji w województwie lubelskim	
10	Budowa 4 instalacji do produkcji spoiw cementujących dla potrzeb budownictwa drogowego i geotechnicznego na bazie popiołów konwencjonalnych i fluidalnych.	2003-2014		Zadania nie przewidziano do realizacji w województwie lubelskim	

11	Budowa instalacji do wytwarzania kruszyw granulowanych na bazie popiołu lotnego i żużla.	2007		Zadania nie przewidziano do realizacji w województwie lubelskim	
12	Budowa 9 instalacji do wytwarzania materiałów do makroinwestycji i rekultywacji terenu przy wykorzystaniu odpadów energetycznych.	2003-2006		Zadania nie przewidziano do realizacji w województwie lubelskim	
13	Budowa 10 instalacji do produkcji mieszanek dla drogownictwa na bazie odpadów energetycznych do wykorzystania stabilizacji gruntów, podbudów, nawierzchni drogowych.	2003-2007		Zadania nie przewidziano do realizacji w województwie lubelskim	
14	Budowa 6 instalacji do magazynowania popiołu lotnego z okresu szczytu zimowego na okres letni	2003-2008		Zadania nie przewidziano do realizacji w województwie lubelskim	
15	Budowa instalacji do wytwarzania spoiw cementowo-popiołowych zastępujących cement.	2005		Zadania nie przewidziano do realizacji w województwie lubelskim	
16	Rekultywacja składowisk, dla których brak jest możliwości odzysku nagromadzonych odpadów lub nie spełniają wymogów ekologicznych.	2003-2014		Na terenie województwa zlokalizowane są 4 składowiska które nie spełniają wymogów ekologicznych. Obecnie w trakcie rekultywacji są składowiska: - składowisko odpadów poprodukcyjnych Cementowni „Chełm”, - FŁT Kraśnik (wylewisko), - Odlewnia Żeliwa w Lublinie oddz. Trawniki Rekultywację zakończono na składowisku: - Serniki (Lubelska Agencja Ochrony Środowiska),	
17	Modernizacja składowisk odpadów, które nie spełniają wymogów ekologicznych	2003-2014		W okresie sprawozdawczym nie została przeprowadzona modernizacja składowisk.	

18	Budowa systemu do unieszkodliwiania odpadów poubojowych: a) urządzenie zbiornic zwierząt padłych, b) modernizacja istniejących zakładów utylizacyjnych c) budowa 4 nowych zakładów utylizacyjnych d) dostosowanie istniejących instalacji do spalania mączek i tłuszczów do norm obowiązujących w UE	2003-2014	Modernizacja zakładów unieszkodliwiania odpadów pochodzenia zwierzęcego (2003-2004)	Zmodernizowano dwa zakłady unieszkodliwiania odpadów pochodzenia zwierzęcego P.P.P BACUTIL zakład w Zastawiu oraz Zakład Handlu i Usług Technicznych w Puławach Oddział Utylizacyjny w Krasnymstawie. Ponadto zlikwidowano zakłady: PPP Bacutil Sp. z o.o. w Radzynie Podlaskim, Zakład Utylizacyjny Woroniec oraz P.P.H. POLUTIL w Dorohuczy.	
19	Instalacja pneumatycznych urządzeń do wdmuchiwania pyłów stalowniczych o zawartości >10% Zn w hutach żelaza i stali			Zadania nie przewidziano do realizacji w województwie lubelskim	
Pozostałe zadania z sektora gospodarczego ujęte w Planie gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego					
20		Zadanie ciągłe	Eliminacja niskosprawnych kotłowni lokalnych w celu ograniczenia emisji popiołów i żużli	Według danych zestawionych w raporcie z wykonania programu ochrony środowiska wielkość emisji gazów i pyłów sukcesywnie ulega zmniejszeniu. Efekt ten został uzyskany w wyniku podejmowanych działań w szczególności w kierunkach: -modernizacji kotłowni lokalnych, opalanych węglem kamiennym na opalane paliwem niskoemisyjnym takim jak: gaz ziemny, olej opałowy, głównie w budynkach szkół, obiektach służby zdrowia, - rozbudowa sieci ciepłej, - likwidacja kotłowni opalanych węglem kamiennym i wyłączenie instalacji do	

				sieci ciepłowniczych. Środki finansowe pochodziły głównie z własnych źródeł, z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz z budżetu samorządów.	
21		2003	Zainstalowanie bębnowych oddzielaczy ogonków buraczanych i miazg w celu lepszego wstępnego oczyszczania wody spławikowej	Jednostką realizującą zadanie była Cukrownia Garbów S.A. z Garbowa. Zadanie nie zostało zrealizowane, cukrownia została zlikwidowana.	
22		2002-2011	Unieszkodliwianie osadu poneutralizacyjnego	Zadanie realizowane przez Fabrykę Maszyn i Urządzeń Przemysłu Spożywczego z Bełżycach. Całość osadu przekazano w 2003 roku Lubelskiej Agencji Ochrony Środowiska w Lublinie oraz firmie LUB-EKO-PLUS w Lublinie.	
23		2003	Zbudowanie nadzoru weterynaryjnego nad procesem powstawania i niszczenia odpadów pochodzenia zwierzęcego SRM i HRM	Zadanie zrealizowane, nadzór prowadzony przez Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii	

Tabela 27. Zestawienie informacji o realizowanych przedsięwzięciach w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi w województwie lubelskim.

Lp.	Nazwa zadania w krajowym planie gospodarki odpadami	Okres realizacji	Nazwa zadania w wojewódzkim planie gospodarki odpadami	Opis podjętych działań	Koszty (tys. PLN)
1	Opracowanie i wdrożenie programu edukacyjno-informacyjnego dla społeczeństwa i przedsiębiorstw	2003-2014		Na terenie województwa były przeprowadzone działania edukacyjno-informacyjne w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi. Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego zorganizował dwa spotkania z udziałem samorządów na temat usuwania wyrobów zawierających azbest. <u>1.Zdrowotne i prawne aspekty postępowania z wyrobami zawierającymi azbest (2004)</u> uczestniczyło w niej 186 osób W ramach ww. konferencji została wydana broszura pt. „Konferencja: Zdrowotne i prawne aspekty postępowania z wyrobami zawierającymi azbest” (15 543.25 zł) <u>2.Azbest-zagrożenia zdrowotne, uregulowania prawne oraz procedury unieszkodliwiania (2005)</u>Spotkanie zorganizowane w dwóch miastach województwa w Zamościu oraz Białej Podlaskiej. W konferencji uczestniczyło 149 osób. W ramach ww. konferencji została wydana broszura pt. „Azbest, zagrożenia zdrowotne, uwarunkowania prawne oraz procedury unieszkodliwiania” Podobne szkolenia zorganizowano dla gmin przez poszczególne powiaty. Szkolenia dotyczyły bezpieczeństwa pracy przy unieszkodliwianiu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest. Takie szkolenia były przeprowadzane w gminach dla ich mieszkańców przy współpracy z firmami zewnętrznymi.	
2	Budowa gminnych punktów zbiórki odpadów niebezpiecznych (GPZON)	2003-2010		W powiatowych Sprawozdaniach z realizacji PGO nie wskazano potrzeby budowania GPZON.	
3	Dostosowanie laboratorium WIOŚ do badań zawartości PCB	2003		Laboratorium WIOŚ zostało dostosowane w zakresie badań na zawartość PCB (badania zawartości PCB w olejach transformatorowych).	
4	Budowa Stacji Przeladunkowych (SPON)	2003-2010		W powiatowych Sprawozdaniach nie wykazano potrzeby budowy Stacji Przeladunkowych Odpadów Niebezpiecznych.	
5	Likwidacja i rekultywacja starych składowisk przeterminowanych środków ochrony roślin (tzw. mogilników)	2003-2010		W 2001 roku zakończono akcję usuwania z terenu województwa, odpadów niebezpiecznych tj. przeterminowanych środków ochrony roślin i opakowań po nich, zdeponowanych w 16 mogilnikach i innych magazynach. Na terenie województwa lubelskiego nie ma mogilników.	

6.	Wybudowanie instalacji do termicznego przekształcania odpadów niebezpiecznych wydajności 20 000 Mg/r	2004-2006		Zadanie nie było realizowane w województwie lubelskim	
7	Wybudowanie ogólnokrajowego składowiska odpadów niebezpiecznych pojemności 500 tys. Mg	2006-2014		Na terenie województwa nie zaplanowano lokalizacji ogólnokrajowego składowiska odpadów niebezpiecznych.	
8	Budowa składowisk odpadów azbestowych (40) o łącznej pojemności 6 650 tys. Mg na poziomie kraju	2004-2014		W Planie gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego w celach i kierunkach szczegółowych w sektorze gospodarczym określono zadania organizacyjne i inwestycyjne dotyczące odpadów azbestowych. „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest” został przyjęty przez Sejmik Województwa Lubelskiego, uchwałą Nr XLI/616/05 z 28 listopada 2005 roku Na terenie woj. lubelskiego istnieją 2 składowiska odpadów azbestowych. -Kraśnik-rozpoczęcie eksploatacji 20-02-2003r. tj wydzielenie kwatery do składowania odpadów niebezpiecznych (w tym odpadów azbestowych). W 2005 roku została wydzielona kwatery do składowania wyłącznie odpadów azbestowych o kodach 17 06 01 oraz 17 06 05. Pojemność docelowa 453 691 m ³ . -Poniatowa Wieś (Powiat Opolski)-rozpoczęcie eksploatacji w 1999r., jest to składowisko odpadów przemysłowych niebezpiecznych o kodach 17 06 01, 17 06 05 i 16 02 12. Pojemność docelowa 19 000 m ³ .	
9	Uruchomienie instalacji do unieszkodliwiania urządzeń chłodniczych	2004-2006		W Planie gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego uwzględniono w celach i kierunkach szczegółowych zadania dotyczące odpadów zawierających substancję zubożającą warstwę ozonową. Na terenie województwa nie została wybudowana instalacja unieszkodliwiania urządzeń chłodniczych,	
10	Uruchomienie instalacji do odzysku i unieszkodliwiania urządzeń elektrycznych	2006-2014		Na terenie województwa nie zostały wybudowane zakłady przetwarzania zużytego sprzętu elektronicznego i elektrycznego. Firmy posiadające decyzje w zakresie zbiórki tych odpadów przekazują je do firm prowadzących działalność na terenie innych województw.	
11	Uruchomienie stacji do dekontaminacji transferów zawierających PCB	2003-2006	Opracowanie planów unieszkodliwiania i dekontaminacji zarejestrowanych urządzeń oraz projektów gromadzenia	Na terenie województwa nie wybudowano i nie zmodernizowano składowiska odpadów niebezpiecznych przy hutach metali nieżelaznych.	

			i unieszkodliwiania urządzeń zawierających PCB (2003-2004)		
12	Modernizacja lub wybudowanie nowych składowisk na odpady niebezpieczne w hutach metali nieżelaznych: miedzi, ołowiu, cynku i aluminium	2004-2009		Zadania nie przewidziano do realizacji w województwie lubelskim	
13	Unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych	2003-2014		Obecnie odpady azbestowe unieszkodliwiane są na składowisku w Poniatowej Wsi i Kraśniku oraz kierowane są poza województwo do Trzemeszna (Kujawsko-Pomorskie).	
Pozostałe zadania ujęte w Planie gospodarki odpadami dla województwa lubelskiego z zakresu gospodarki odpadami niebezpiecznymi					
14		2003	Przeprowadzenie inwentaryzacji urządzeń lub instalacji, w których były lub są wykorzystywane PCB	Inwentaryzacja przeprowadzona na poziomie całego kraju w 2004 r.	
15		2003	Utworzenie na poziomie wojewódzkim baz informacyjnych zawierających dane dotyczące ilości i miejsc występowania PCB	Baza danych utworzona przez Wojewodę	
16		2003-2004	Oznakowanie urządzeń i instalacji zawierających PCB w ilości większej niż 5cm ³	b.d.	
17		2003-2004	Opracowanie planów unieszkodliwiania i dekontaminacji zarejestrowanych	Obecnie trwają prace nad opracowaniem Krajowego planu dekontaminacji i unieszkodliwiania sprzętu zawierającego PCB oraz PCB nieobjętych inwentaryzacją. W dokumencie wskazane będą najbezpieczniejsze metody ich unieszkodliwiania.	

			urządzeń oraz projektów gromadzenia i unieszkodliwiania urządzeń zawierających PCB		
--	--	--	--	--	--